

Vlaams
Parlement

vergadering **C329**
zittingsjaar 2014-2015

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening,
Energie en Dierenwelzijn

van 22 september 2015

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over wonen in zones met een magnetische straling van meer dan 0,4 microtesla – 2789 (2014-2015)	4
VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de technische storingen in het digitaal omgevingsloket – 2803 (2014-2015)	7
VRAAG OM UITLEG van Hermes Sanctorum-Vandevoorde aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de aankoop van emissierechten om de Vlaamse klimaatdoelstellingen te halen – 2843 (2014-2015)	9
VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de transitie van het agentschap Inspectie RWO – 2864 (2014-2015)	13
VRAAG OM UITLEG van Gwenny De Vroe aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de lakse omgang met de regelgeving rond de overheidsopdrachten bij het Agentschap voor Natuur en Bos – 2901 (2014-2015)	16
VRAAG OM UITLEG van Steve Vandenberghe aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de sterke daling van de zeewaterkwaliteit bij hevige regenval – 2904 (2014-2015)	17
VRAAG OM UITLEG van Ingrid Lieten aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de aanpak van zonevreemde bosgebieden – 2905 (2014-2015)	
VRAAG OM UITLEG van Rob Beenders aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de conceptnota betreffende de verdere aanpak en de lopende acties in het uitvoeringsprogramma voor het Economisch Netwerk Albertkanaal – 2983 (2014-2015)	
VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de conceptnota Economisch Netwerk Albertkanaal (ENA) en de ENA-acties – 2986 (2014-2015)	20
VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de vergoeding bij de verwerving van percelen van een Vlaams agentschap – 2996 (2014-2015)	40
VRAAG OM UITLEG van Ingrid Lieten aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de invoering van statiegeld op blik en plastic flessen – 2923 (2014-2015)	42
VRAAG OM UITLEG van Bart Nevens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het lozen van afvalwater in de Zenne door het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest – 2948 (2014-2015)	46

VRAAG OM UITLEG van Bart Dochy aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de bescherming van poldergraslanden via het gemeenschappelijk landbouwbeleid – 2964 (2014-2015)	48
VRAAG OM UITLEG van Lode Ceyskens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de mogelijkheden tot opmaak van een intergemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) – 2970 (2014-2015)	51
VRAAG OM UITLEG van Els Robeyns aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het nazorgtraject in het licht van de stopzetting van de ruilverkaveling in de fruitstreek – 2973 (2014-2015)	54
VRAAG OM UITLEG van Johan Verstreken aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over een quotum voor meeuwen – 2978 (2014-2015)	56

VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over wonen in zones met een magnetische straling van meer dan 0,4 microtesla – 2789 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

De heer Johan Danen (Groen): Voorzitter, minister, collega's, mijn vraag gaat over een thema dat al een tijdje de gemoederen beroert. In de zomer was dat ook het geval toen er een nieuw rekenmodel werd bekendgemaakt.

Het departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE) heeft een nieuw rekenmodel ontwikkeld waarmee het elke burger een advies op maat kan geven over de sterkte van de magneetvelden in en rond zijn of haar woning. Wanneer dit rekenmodel wordt gebruikt, in combinatie met de Vlaamse inwonersdata, blijkt dat er bijna 16.000 gezinnen – waaronder meer dan 7000 kinderen – worden blootgesteld aan een stralingsnorm die hoger is dan 0,4 microtesla, de stralingsgrens die nog als veilig wordt beschouwd.

Ik wil zeker geen paniek zaaien, absoluut niet. De wetenschappelijke wereld is het nog niet helemaal eens over hoe en of magnetische straling een negatieve invloed heeft op de volksgezondheid. Toch zijn er vermoedens dat de magnetische straling de gezondheid negatief beïnvloedt. De kavels onder een hoogspanningslijn worden vaak als laatste bebouwd. Ook komt kinderleukemie vaker voor in de buurt van hoogspanningslijnen, maar momenteel – en dat wil ik toch benadrukken – ontbreekt het wetenschappelijk bewijs dat een onomstotelijk oorzakelijk verband aantoon. Er is dus wel een statistisch verband, maar geen oorzakelijk verband.

De dienst Milieu & Gezondheid van het departement LNE gaf in 2011 de opdracht om een consultatietraject te organiseren over de milieu- en gezondheidsrisico's van extreem laagfrequente velden (ELF) van elektrische installaties zoals hoogspanningslijnen. In het eindrapport geven de experts onder andere aan dat er voldoende redenen tot bezorgdheid en voorzorg zijn. Een mening die door de stakeholders vertaald wordt naar de aanbeveling om te opteren voor een verbod op bouwen binnen een bepaalde corridor onder een lijn of voor een verplichting om nieuwe installaties naast crèches en scholen te verbieden.

Minister, op basis van de cijfers die in de media circuleren, blijkt dat 16.000 gezinnen op een plaats wonen met een verhoogde magnetische straling. Toch wordt een individuele stralingsberekening alleen op aanvraag opgemaakt. Gezinnen die deze berekening niet aanvragen, blijven onwetend wonen op een plaats met een potentieel verhoogd gezondheidsrisico. Zult u stappen ondernemen om alle gezinnen te informeren over de mogelijk verhoogde gezondheidsrisico's van hun woonplaats? Welke beleidsmaatregelen zult u nemen om het gezondheidsrisico weg te nemen? Momenteel worden 66 scholen, 103 crèches en 5 rusthuizen blootgesteld aan een stralingsniveau van meer dan 0,4 microtesla. Zult u deze instellingen contacteren en maatregelen nemen om het potentieel verhoogde gezondheidsrisico weg te nemen?

In Vlaanderen biedt Elia aan om huizen te kopen die onder een nieuwe hoogspanningslijn komen te liggen. Omgekeerd liggen er nog onbebouwde percelen onder bestaande hoogspanningslijnen. Bent u bereid om maatregelen te treffen die voorkomen dat er binnen een bepaalde corridor onder een hoogspanningslijn wordt gebouwd? Gaat u maatregelen treffen om te beletten dat gebouwen onder een hoogspanningslijn een nieuwe functie krijgen zoals een crèche/kinderopvang of schoolgebouw, om zo te voorkomen dat kinderen met een mogelijk verhoogd gezondheidsrisico geconfronteerd worden?

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

De heer Bart Nevens (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, wij willen het risico van magnetische straling op de gezondheid niet minimaliseren. We moeten waakzaam zijn en het voorzorgsprincipe hanteren, maar ik wil toch nuanceren wat de heer Danen heeft gezegd.

Het heeft toch veel weg van paniekzaaiërij. Hij beweert dat 0,4 microtesla als onveilig moet worden beschouwd maar dat heb ik niet kunnen uitmaken uit wat wetenschappers en technici vandaag beweren. 0,4 microtesla is niet de kritische grenswaarde vandaag, maar wel 10 microtesla binnenshuis volgens de Binnenmilieubesluiten van 2004. Wil dat zeggen dat we niet moeten nagaan of er gevaren zijn voor de gezondheid? Natuurlijk wel. Het voorzorgsprincipe moet worden gehanteerd, maar we moeten niet zeggen dat er vandaag risico's voor de gezondheid zouden zijn. Trouwens, experts zeggen dat er niet zoiets als een kritische drempelwaarde voor gezondheidseffecten bestaat. Wij vinden dat 0,4 microtesla dan ook niet als kritische drempelwaarde kan worden beschouwd.

Minister, ik wil u toch enkele vragen stellen over beleidsaanbevelingen van experts. Is het ondergronds brengen van alle bestaande hoogspanningslijnen in Vlaanderen een optie? Is dit haalbaar? Wat zou het kostenplaatje zijn? Wij hebben vernomen dat het ondergronds brengen een grote meerkost zou meebrengen.

Minister, is het wenselijk om bij nieuwe of uitbreiding van hoogspanningslijnen te verbieden om nog bovengronds aan te leggen, gelet op de bredere corridor van verhoogde straling bij bovengrondse lijnen?

Minister, bent u van plan om eventueel bepaalde afstanden van nieuwe of bestaand hoogspanningslijnen in te voeren zodat er een bouwverbod kan worden doorgevoerd?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, dit onderwerp is in de vorige legislatuur ook heel vaak aan bod gekomen en terecht. Velen vragen zich af wat het nu is: is er een risico of niet?

Het klopt dat er nog heel veel wetenschappelijke onzekerheid is. Wat is het effect en de gezondheidsimpact van magnetische velden die afkomstig zijn van hoogspanningslijnen? We stellen vast dat ondanks meer dan dertig jaar onderzoek met experimenten, met dieren, met celculturen, er geen overtuigende aanwijzingen zijn dat er effectief een causaal verband is.

Er is een bevolkingsonderzoek geweest waarin een statistisch verband is vastgesteld tussen wonen nabij hoogspanningslijnen en kinderleukemie. Er is dus een statistisch verband, maar er is wetenschappelijk geen causaal verband aangetoond. Er is dus veel onzekerheid over het effect van hoogspanningslijnen.

Door deze onzekerheid en omdat ik ook het voorzichtigheidsprincipe wil volgen dat experts hebben aanbevolen, heeft de Vlaamse Regering in de vorige legislatuur in 2012 een initiatief genomen. We zijn in overleg gegaan met alle bevoegde collega's. Het gaat ook over welzijn, volksgezondheid, energie, wonen, ruimtelijke ordening en zelfs sport. Op basis van het overleg zijn we tot een gezamenlijke aanpak gekomen. We hebben ook een mededeling geagendeerd waarin de beleidslijnen zijn weergegeven van hoe we zouden omgaan met nieuwe hoogspanningslijnen in Vlaanderen.

Voor nieuwe nog te bouwen hoogspanningslijnen worden bij voorkeur geen bestaande scholen of kinderopvangvoorzieningen overspannen en uiteraard ook zo weinig mogelijk woningen en bouwgronden.

Voor bestaande hoogspanningslijnen wordt aanbevolen geen nieuwe scholen of kinderopvangvoorzieningen in de magneetveldzone van 0,4 microtesla te plannen. Die aanbeveling werd ook opgenomen in de leidraad bij het besluit inzake kinderopvang. Collega Vandeurzen heeft dat dus geïmplementeerd. Collega Crevits zal dat ook mee opnemen in de duurzame scholenbouw van het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (AGION).

Er is inderdaad een rekenmodel ontwikkeld door mijn diensten, om mogelijk te maken om de maatregelen die in de mededeling staan, ook uit te voeren. In die mededeling stond ook dat we zo'n tool zouden ontwikkelen. Dat is dan ook uitgevoerd. Het model berekent waar magnetische velden kunnen voorkomen, en hoe groot die ook zijn. Bij de inrichting van nieuwe gebieden kan men dus met die resultaten aan de slag gaan en daar rekening mee houden. Ook kunnen mensen die zich zorgen maken, die zich afvragen wat het effect bij hen is, hoeveel straling er is, op die manier weten waar ze aan toe zijn, wat de situatie van hun woning is. Doorgaans geeft dat ook wel een geruststelling bij mensen die die informatie opvragen.

Hoe zit het nu met een mogelijke opkoopregeling? U verwees daar ook naar. Elia heeft in het kader van het Stevin-project een opkoopregeling uitgewerkt. Dat heeft betrekking op de zone met gebruiksbepalingen. Dat staat niet rechtstreeks in verband met mogelijke gezondheidseffecten door die magnetische velden, maar is wel gebaseerd op de compensatie van gebruiksbepalingen die bewoners daar hebben door de aanleg van een nieuwe hoogspanningslijn. Dat wordt dus op die manier gecompenseerd door Elia.

Ik kom tot de bijkomende vragen van de heer Nevens. Mijnheer Nevens, in die mededeling, en ook bij de diverse initiatieven die we hebben doorlopen in 2012, en waarbij uw partij ook betrokken was, is er inderdaad een berekening gebeurd van de kostprijs om alles ondergronds te brengen. Dat is onbetaalbaar. Ik heb de exacte cijfers nu niet bij me. Ik kan die opvragen bij mijn collega bevoegd door het energiebeleid. Dat kost miljarden euro's. Dat is niet te betalen, en is eigenlijk ook praktisch niet uitvoerbaar. Het is trouwens ook niet raadzaam en ook niet nodig in alle gevallen. Wat dus het bouwverbod betreft, ik heb u ook al gewezen op het feit dat er niet overal een effect is, dat er niet overal een gevaar is. Natuurlijk hanteren we dat voorzorgsprincipe voor de meest kwetsbare groepen. We zeggen dus dat er geen scholen of kinderdagverblijven komen, waar dat kan en waar dat op dit moment ook in die zin uitvoerbaar is.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

De heer Johan Danen (Groen): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Collega Nevens, nogmaals, ik had toch de indruk dat ik de nuance zelf was. Ik heb helemaal geen paniek gezaaid. Ik wil gewoon om verduidelijking vragen. Minister, zoals u terecht hebt aangehaald, meen ik dat weten voor veel mensen ook een geruststelling kan zijn. Daarom pleit ik er ook voor om de gegevens proactief vrij te geven aan de mensen. Die mensen waarbij er mogelijk dan sprake zou zijn van een heel hoge stralingswaarde, mogen zich dan misschien dan toch wel zorgen maken, maar dat zal allicht over een kleine groep gaan. De studie maakt gewag van 0,4 microtesla. Dat is een soort grenswaarde die in dezen worden gehanteerd. Mogelijkerwijze zijn er echter ook scholen, mensen, crèches die aan veel hogere stralingswaarden worden blootgesteld. Over die gegevens beschik ik alleszins niet. Hebt u daar een zicht op? Kunt u me daar een inzicht in verschaffen? Is dat het geval? Dan is een interventie misschien immers wel aan de orde.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Het is niet zo dat we met de rekentool waarover men beschikt, voor heel Vlaanderen een soort kaart hebben waarop alle velden

zijn aangegeven. Men moet daar concrete gegevens in stoppen. Wellicht doet men ook een input van gegevens over de woning. Volgens mijn informatie is het dus niet zo dat je een kaart online kunt zetten via dewelke iedereen allerlei dingen kan raadplegen. Ik denk dus dat het antwoord op uw laatste vraag negatief is, maar ik zal nog eens nakijken of men een algemeen zicht heeft op de gebouwen of initiatieven die aan meer straling zouden zijn blootgesteld. Ik meen echter dat er eigenlijk een concrete vraag moet worden gesteld, dat dan een en ander wordt gekoppeld, dat wordt bekeken waar men precies is gelegen, wat er overloopt, hoe het huis zich daartegenover situeert, en dat er pas op basis daarvan heel concrete informatie kan worden gegeven. Ik zal echter nog eens nagaan of het anders in elkaar zit.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de technische storingen in het digitaal omgevingsloket – 2803 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

De heer Axel Ronse (N-VA): Voorzitter, minister, geachte leden, in de vorige legislatuur werd de aftrap gegeven voor het digitaal omgevingsloket. We hadden voorzien in een graduele invoering ervan. Na meer dan een jaar doen 27 gemeenten mee aan het verhaal van de digitale bouwaanvraag. Dat lijkt weinig, maar dat is begrijpelijk, want heel veel besturen zullen pas instappen wanneer ze technisch en organisatorisch volledig klaar zijn. Dat was ook de bedoeling van bij de opstart.

Minister, in een antwoord op een recente vraag van collega Peeters hebt u bevestigd dat het omgevingsloket volledig operationeel zal zijn op het moment dat de digitale omgevingsvergunning van kracht wordt, vermoedelijk halverwege 2016. Begin juli was er in Antwerpen een technisch probleem met het digitaal loket, waardoor het tijdelijk onmogelijk was om dossiers in te dienen of verder af te werken.

Minister, hoelang was dat systeem offline, en wat was de oorzaak? Welke garanties zijn er ingebouwd in het systeem om dergelijke problemen in de toekomst te vermijden? Zijn er naast dat mogelijke akkefietje nog andere problemen vastgesteld in de proefperiode?

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw Lydia Peeters (Open Vld): Voorzitter, minister, geachte leden, ik sluit me hier graag bij aan. Ik heb er inderdaad al een aantal schriftelijke vragen over gesteld, en ik denk dat er vorige week of de voorbije weken niet alleen in Antwerpen een aantal problemen werden vastgesteld, maar ook bij ons in Limburg.

Onze stad werkt zelf ook al met het digitaal loket en heeft al een twaalfstal digitale vergunningen verstrekt. Op zich loopt het wel heel vlot, maar er waren toch een aantal technische mankementen. Ik moet wel zeggen dat Ruimte Vlaanderen die heel snel en accuraat heeft opgevolgd en bijgewerkt. Ik dacht dat er ondertussen ook een nieuwe release van het omgevingsloket werd geïnstalleerd om dergelijke problemen te voorkomen.

Wat mij eigenlijk vooral interesseert, is of het nu haalbaar is om dit tegen medio 2016 volledig operationeel te hebben. De heer Ronse zei het al: vandaag hebben immers nog maar een kleine dertig lokale besturen ingetekend. Er zijn er tegen het einde van het jaar misschien een honderdtal die interesse hebben getoond, maar

lang niet iedereen werkt met dat digitaal loket. Ik weet niet hoeveel digitale vergunningen er vandaag de dag al zijn verstrekt. Minister, misschien kunt u dat wel al zeggen. Als we immers zien dat er bij een klein aantal al technische mankementen zijn, dan meen ik toch dat men dit in de toekomst zeer goed moet blijven opvolgen. Minister, weet u al ongeveer hoeveel digitale vergunningen er vandaag de dag zijn verstrekt? Acht u het haalbaar het digitaal omgevingsloket tegen medio 2016 volledig operationeel te hebben, vooral dan wat de milieutechnische aspecten betreft? Ik meen immers dat vooral met betrekking tot die milieutechnische aspecten een aantal elementen toch nog wel dringend moeten worden bijgestuurd.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Geachte leden, de techniek hapert soms wel eens, jammer genoeg. Het klopt dat er een incident is geweest. Ik heb hier een heel technische uitleg gekregen van onze diensten, en ik zal u die graag ook meedelen.

Het is zo dat er een datacenter staat in het departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE). In totaal draaien daar 1200 virtuele servers op, voor diverse bedrijfstoepassingen. Vaak gaat het over applicaties, over tests die men kan doen, over modules die ook voor het grote publiek beschikbaar zijn. Een veertigtal servers daarvan worden gebruikt voor het ontwikkelen en testen van het omgevingsloket, en ook om het uiteindelijk ontwikkelde loket te doen draaien.

In dat datacenter heeft zich op 2 juli dus een fout voorgedaan. Alle toepassingen hebben daar dus onder te lijden gehad. Deze machine, de ZFS Appliance van Oracle, heeft door haar architectuur de naam onfeilbaar te zijn. Zelfs machines zijn niet onfeilbaar. Het falen van dit type van machine heeft zich wereldwijd nog maar éénmaal voorgedaan, en dat dus op 2 juli in het datacenter van LNE. Dat is bijzonder uitzonderlijk, maar de wet van Murphy heeft dus toegeslagen.

Onmiddellijk werd actie ondernomen om te voorkomen dat er data verloren zouden gaan. Dat is ook gelukt. Dan werden ook alle toepassingen een voor een opnieuw opgestart, en dat heeft ook wel wat tijd in beslag genomen. Gelijktijdig werd natuurlijk ook bekeken wat nu de oorzaak van het falen was. Het toestel werd opnieuw in zijn oorspronkelijk werkende toestand hersteld op 16 juli. Op 17 juli was alles dus opnieuw operationeel.

Hoe kunnen we dat in de toekomst vermijden? Er wordt nieuwe hardware geïnstalleerd om het gefaalde systeem te vervangen. In het vooruitzicht dat meer gemeenten het systeem zullen gebruiken, wordt ook in een capaciteitsuitbreiding voorzien. De architectuur wordt aangepast, zodat bij een dergelijke grote uitval in datacentra de systemen binnen de twaalf uur kunnen heropstarten. De bedrijfstoepassingen zullen in de toekomst kunnen werken vanuit twee geografisch verspreide sites: in Brussel, zoals dat vandaag al het geval is, maar ook bij de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) in Mechelen.

U vroeg of er andere technische storingen waren tijdens de proefperiode. Eind augustus zijn er ook een aantal technische storingen geweest. Die waren het gevolg van een tijdelijke overbelasting. Dat was ook snel verholpen, en er is dus een upgrade gebeurd. Daarnaast heeft het loket in de voorbije jaren ook kort last gehad van externe componenten die bijdragen aan de werking. Het digitaal tekenplatform van de Vlaamse overheid, dat wordt gebruikt voor het ondertekenenklaar maken, heeft het ook een aantal dagen laten afweten. Ook konden gebruikers zich tweemaal een halve dag niet aanmelden door problemen met het authenticatiesysteem met de elektronische identiteitskaart van de Federale Overheidsdienst Informatie- en Communicatietechnologie (Fedict). Voor de rest zijn er geen technische storingen bekend.

Mevrouw Peeters, u vroeg hoeveel digitale vergunningen er zijn verstrekt. Ik heb die informatie hier niet voor me liggen. We zullen die opvragen en bezorgen via het secretariaat.

Uiteraard is het de bedoeling dat we tegen de tijd dat ook de omgevingsvergunning wordt geïmplementeerd, ook met het digitaal loket van start kunnen gaan. Ik heb dat hier ook al een paar keer gezegd. Men is daar volop mee bezig. Dat is inderdaad niet zo'n evidente oefening, maar we streven er nog altijd naar om dat gelijktijdig tot een goed einde te kunnen brengen.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

De heer Axel Ronse (N-VA): Minister, ik dank u voor deze bijzonder verfijnde technische uitleg. Ik heb alle vertrouwen in de ZFS Oracle ATP 1200, maar wellicht zal een en ander nog defect kunnen raken. Dat is eigen aan systemen.

Mijn voornaamste bezorgdheid is eigenlijk dat er in het uitvoeringsbesluit van 4 april 2014 in niets is voorzien in het geval van technische storingen. Een onderbreking van een normale werking van een omgevingsloket kan verregaande gevolgen hebben, bijvoorbeeld het niet tijdig kunnen uitwisselen van adviezen en het niet tijdig doorsturen van dossiers. Hoe gaan we daarmee om bij bijvoorbeeld betwistingen en beroepsdossiers? Misschien is het dan ook goed om na te denken over het voorzien in een bepaalde procedure in ons uitvoeringsbesluit om de gevolgen van een onderbreking en technische storingen op te vangen, zodat ons digitaal loket ook op die manier bestand is tegen een mogelijk tweede falen van een onfeilbaar geacht systeem. Werd daarmee dus rekening gehouden bij het uitvoeringsbesluit? Zo niet, bent u bereid om die clauseule of die extra toevoeging aan het uitvoeringsbesluit te onderzoeken?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: We zullen nakijken of het uitvoeringsbesluit 'technischdefectproof' is, of we op dat vlak de test doorstaan en er daardoor geen procedurefouten ontstaan.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Hermes Sanctorum-Vandevoorde aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de aankoop van emissierechten om de Vlaamse klimaatdoelstellingen te halen – 2843 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): Minister, u stond de voorbije dagen onder flinke druk. Sta me toe om daar kort iets over te zeggen. Ik zal het wel degelijk hebben over het klimaat, maar ik zou graag iets willen zeggen bij wijze van algemeen kader.

U staat onder zeer grote druk. In eerste instantie heeft dat natuurlijk te maken met uw beleid, dat flink wordt bekritiseerd. Ik heb daarnet gezien dat ook Geert Noels, toch niet de minste economist, zich heeft uitgesproken voor het behoud van het bos dat zou worden gerooid voor de uitbreiding van het bedrijf Essers. Er is dus een opvallende dynamiek gaande in Vlaanderen. Men is bijzonder kritisch voor uw beleid.

Minister, het heeft echter ook te maken met het in een politieke kramp schieten. Sta me toe om dat te zeggen. Om eerlijk te zijn, ik heb vaak het gevoel dat u in

een politieke kramp schiet als er kritiek wordt geuit. In het geval van Essers zei u dat Wouter Deprez eigenlijk niets van het dossier kende, en vervolgens maakte u dan zelf een joekel van een fout. Net het feit dat u zei dat Wouter Deprez er niets kan kent, versterkt natuurlijk de kritische houding van mensen die het dossier van Essers volgen.

Hetzelfde gebeurt eigenlijk met betrekking tot het klimaat. Daarom heb ik kort die inleiding gegeven. Enkele weken geleden heeft mijn fractie, heb ikzelf een overzicht uitgebracht van waar nu eigenlijk al die klimaatinvesteringen naartoe gaan, zij het dat het gaat om klimaatinvesteringen in het buitenland, om eigenlijk onze klimaatdoelstellingen af te kopen dus. Dat is dus de fameuze aankoop van emissierechten. Uit de analyse bleek duidelijk dat 22 procent van al die investeringen naar de fossielebrandstoffenindustrie gaat.

Toen schoot u ook in die politieke kramp. Ik betreur dat. Dat wordt meteen afgedaan als demagogische retoriek van onze kant, van de Groenfractie. Meteen werd er ook nog bijgehaald dat Groen elf jaar geleden ook wel in de regering zat. Dat klopt natuurlijk. Het is inderdaad ondertussen elf jaar geleden. Misschien kunnen Paul Vanden Boeynants en Gaston Eyskens ook nog ergens een rol hebben gespeeld in het klimaatbeleid. U mag zich daar niet achter verschuilen. Wat ik eigenlijk van u verwacht, als dergelijke kritiek wordt geuit, is dat u een eerlijke reflectie maakt ten aanzien van uw beleid. Het verbaasde me echt dat u geen enkel probleem zag in het feit dat bijna een kwart van onze klimaatinvesteringen in het buitenland eigenlijk gaat naar het ondersteunen van een aantal multinationals, oliegiganten, naar de steenkoolindustrie in Oekraïne, naar de gasleiding in Oezbekistan, naar een gascentrale in China, olieontginning in Siberië en ga zo maar door. Een kwart van al die middelen, dat is toch behoorlijk veel.

U hebt het probleem ontkend in de dagen nadat het dossier werd uitgebracht. Het toeval wil echter dat het Stockholm Environment Institute een studie heeft uitgebracht. U hebt dat ongetwijfeld ook gezien. De timing kon niet beter. Het toeval wil dat die studie een grondige screening of assessment maakt van al die fameuze projecten in het kader van Joint Implementation (JI), of dat men tenminste een steekproef heeft gedaan en heeft geanalyseerd wat nu eigenlijk de meerwaarde voor het klimaat van die projecten is.

Die studie is geen mis te verstane analyse. Men heeft de milieu-integriteit van een heleboel projecten onderzocht. Wat blijkt? Net als het gaat over steenkoolrecyclage, over de energie-efficiëntie in elektriciteitscentrales en gasleidingen, over het affakkelen van gas bij olieontginning, als het gaat over de distributie van energie, van gas, scoort men bijzonder laag qua milieu-integriteit. De kritiek die wordt gegeven, is dat de investering eigenlijk perfect kan gebeuren zonder dat – in dit geval – Vlaanderen dat ondersteunt. Die bedrijven hebben ons geld eigenlijk niet nodig. Dat is de analyse. Soms wordt letterlijk geschreven dat de investering zelfs al is gebeurd of uitgevoerd vóór de klimaatmiddelen, in dit geval vanuit Vlaanderen, worden overgemaakt. Met andere woorden, dit plaatje klopt van geen kanten.

Ik zou graag hebben dat u een eerlijke analyse en een eerlijke reflectie daarvan maakt. Het zou me verbazen, mocht u dat nu blijven zeggen, ondanks al die internationale kritiek. Dit is immers geen nieuw verhaal, maar bij mijn weten is het de eerste keer dat er zo'n grootschalige studie wordt gemaakt van die JI-projecten. Het zou u sieren, mocht u kunnen zeggen dat die projecten, zeker de JI Track 1-projecten waarover het dan gaat, geen goede zaak zijn geweest.

Intussen, vanaf 2012, hebt u een aantal negatieve criteria toegevoegd. Herinner u dat ik dat heb toegejuicht. Ik vind dat een goede zaak. Vroeger was er eigenlijk geen kader voor de aankoop van emissierechten of het investeren in dergelijke projecten. In 2012 zijn er een aantal criteria ingevoerd. Het toeval wil dat ook

dergelijke projecten in de studie van het Stockholm Environment Institute werden onderzocht, zoals het vernietigen van gefluoreerde koolwaterstoffen, van lachgas bij de productie van salpeterzuur. Ook daarop wordt kritiek gegeven, maar die projecten scoren dan toch nog altijd beter dan de projecten waarin u geen graten zag, zoals die steenkoolrecyclage of dat affakkelen bij olieontginning, of de recuperatie van dat gas in plaats van het af te fakkelen.

Minister, mijn eerste, logische vraag is dus natuurlijk: blijft u bij uw standpunt dat er geen enkel probleem is geweest met het feit dat Vlaanderen in dergelijke projecten heeft geïnvesteerd? Bent u bereid om de lijst van de negatieve criteria die u indertijd hebt ingevoerd, verder uit te breiden, om dergelijke investeringen in die projecten te vermijden?

Dan heb ik ook nog een vraag over de algemene kwestie van het investeren in de fossielebrandstoffenindustrie. U weet dat er een wereldwijde beweging van 'divestment' gaande is. Die wordt steeds ruimer ondersteund. Dat is begonnen als een soort grassrootsbeweging, maar vandaag is het veel meer dan dat. Zo voert The Guardian, toch niet het minste medium, zelf campagne hiervoor, onder de naam Keep it in the ground. Wereldwijd doen er dus een aantal grote spelers mee aan die divestment. Minister, kan Vlaanderen daar een rol in spelen, of kan Vlaanderen in dezen volgens u beter niets doen?

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

De heer Lode Ceyskens (CD&V): Voorzitter, voor de goede orde, men heeft ook het debat van de uitbreiding van Essers aangesneden. Ik zie dat dit straks terugkomt. Wordt dat debat nu of straks gevoerd?

De voorzitter: Het debat over Essers wordt nu niet gevoerd, aangezien de vragen zich beperkten tot dit onderwerp.

De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, de bezorgdheid van collega Sanctorum is zeker ook de onze: als we emissierechten kopen, dan moeten dat inderdaad dingen zijn met een goede kwaliteit, en met duurzaamheid. Collega Sanctorum, ik heb die vraag ook al op bepaalde plaatsen gesteld. Tot nu toe heeft men me altijd toch gerustgesteld, onder meer door het argument dat er destijds op initiatief van Denemarken toch een politieke verklaring is goedgekeurd door 21 van de 27 lidstaten, waaronder ook België, met de afspraak om een aantal types van kredieten niet meer aan te kopen. Ook in het Vlaams Mitigatieplan staan er toch wat criteria. Die zijn ook verder verfijnd, dacht ik, bij de aankooptender, dus de aanbesteding in 2013. Als ik me niet vergis, werden bijvoorbeeld steenkoolcentrales daarbij uitgesloten. Ik dacht, maar de minister weet er natuurlijk veel meer van, dat er dus wel degelijk bepaalde soorten emissierechten zijn waarvan ook Vlaanderen heeft gezegd dat we die niet hoeven en niet zullen aankopen. Het kan natuurlijk altijd dat er ter zake nog hiaten zijn, dat het systeem niet perfect is, dat dingen door de mazen glijpen. Dan moeten we dat inderdaad van hieruit in de gaten houden. Daarover ben ik het met u eens. Dit is een te belangrijk onderwerp om daar licht over te gaan, maar ik neem aan dat de minister ons zal geruststellen. Ik hoop het.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Geachte leden, mijnheer Sanctorum, u weet dat destijds, elf jaar geleden, inderdaad de criteria zijn vastgelegd op basis waarvan de aankopen moesten gebeuren. Dat was nu eenmaal in een periode waarin uw partij ook verantwoordelijkheid droeg. Het klopt dat we gaandeweg die criteria, die toen heel open en ruim waren, hebben verfijnd, onder meer in het klimaatbeleidsplan.

De heer Vandaele heeft daar heel terecht naar verwezen. Uiteraard moeten we het gebruik van fossiele brandstoffen afbouwen. Dat geldt voor de Vlaamse Regering en ook voor mezelf. We willen ook de omslag naar een koolstofarme samenleving en moeten inzetten op een duurzame hernieuwbare-energiemix.

Dat vraagt echter ook wel wat tijd. Dat is een transitie die is ingezet. Een aanzienlijk deel van de kredieten die Vlaanderen aankoopt, betreffen daadwerkelijk schone ontwikkelingsprojecten, waarbij wordt geïnvesteerd in die hernieuwbare energie. Het gaat over wind, zon en geothermie. Het is echter ook zo dat het klimaat er in die transitiefase ook absoluut baat bij heeft dat een aantal industriële productieprocessen, ook die waarbij er wel fossiele energiebronnen worden ingezet, ook zo energie-efficiënt mogelijk worden gemaakt. Ook dat levert daadwerkelijk veel winst op wat het minder uitstoten van broeikasgassen betreft. Dergelijke projecten worden binnen de context van internationale klimaatafspraken ook expliciet erkend als schone ontwikkelingsprojecten, met ook een set van regels en instrumenten om die projecten ook verder te toetsen, bijvoorbeeld op hun additionaliteit.

Voor een belangrijk aandeel van de portefeuille van externe kredieten hebben we ook een beroep gedaan op klimaatfondsen. Dat weet u. Dat zijn fondsen van regionale ontwikkelingsbanken. Op die manier krijgen we ook nog eens bijkomende garanties met betrekking tot die additionaliteit en duurzaamheid. Bovendien hebben we, zoals ook bepaald in het huidige en het vorige regeerakkoord, ook steeds duurzaamheidscriteria toegepast. Die hebben we ook strenger gemaakt, zoals ik daarnet ook al heb gezegd. Het doen uitschijnen alsof we ter zake geen stappen vooruit zetten, is dus absoluut niet juist.

Het lijkt me noodzakelijk om dat toch ook wel wat nauwkeuriger te duiden. Het mechanisme voor schone ontwikkeling, het zogenaamde Clean Development Mechanism, zoals dat bestond in het Kyotoprotocol, laat toe dat geïndustrialiseerde landen uitstootrechten aankopen uit projecten die daadwerkelijk bijdragen tot de reductie van broeikasgassen in ontwikkelingslanden. Dat kan in een heel brede waaier van sectoren, dus alle sectoren die ook onder het protocol vallen. Daaronder vallen dus ook projecten die de energie-efficiëntie van industriële activiteiten verbeteren. Tijdens een transitiefase, waarin de volledige omkeer naar het louter gebruik van bronnen van hernieuwbare energie nog niet volledig is gebeurd, laat dat instrument ook toe om met de middelen die er zijn, toch ook heel wat minder uitstoot te gaan realiseren. Dat mechanisme is erkend door de Verenigde Naties. Het simpelweg voorstellen, zoals u doet, als een Vlaamse ondersteuning of een subsidie voor de fossielebrandstoffenindustrie, is toch wel bijzonder kort door de bocht.

Op basis van de meest recente Vlaamse emissie- en prognosecijfers wordt op dit moment ook niet meer overwogen om bijkomende kredieten aan te kopen. Het is op dit moment dus ook niet aan de orde. Daarom lijkt er me op dit moment ook geen nood te zijn aan bijsturingen.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): Dat laatste is interessante informatie, waarvoor dank.

Minister, ik merk dat die politieke kramp nog niet meteen weg is. U zegt dat het niet gaat over een subsidie voor de fossielebrandstoffenindustrie. Neen, dat klopt. Voor mij gaat het eigenlijk over iets nog veel ergers. Het gaat over het financieren van een project dat weliswaar boekhoudkundig zorgt voor een verminderde CO₂-uitstoot, maar Vlaanderen het recht geeft om meer uit te stoten. Eigenlijk is het dus nog perverser dan een eenvoudige subsidie voor de fossielebrandstoffenindustrie. Ik betreur dat u volledig voorbijgaat aan de studie van het toch wel

prestigieuze milieu-instituut in Stockholm. Ik kan u letterlijk de analyse voorlezen van de projecten waarin Vlaanderen heeft geïnvesteerd. Bij ignition of coal piles staat er wat de additionaliteit betreft: "Not plausible". Dat gaat dus over die spontane ontbranding bij steenkoolontginning. Daar hebben wij in geïnvesteerd. Ik citeer: "The timeline of project implementation shows that almost all projects were registered in 2012 but were implemented at least four years earlier."

Minister, dat betekent dat er wordt geïnvesteerd en dat het eigenlijk allemaal al is uitgevoerd. Wat gebeurt er dan met dat geld? Dat weten we niet.

Hetzelfde geldt voor 'energy-efficiency in industry and power production and distribution'. U zei daarnet dat het een goede zaak is dat Vlaanderen zulke grote bedrijven ondersteunt bij het energie-efficiënter worden. U gaat volledig voorbij aan deze analyse: 'Additionality: questionable'. En er volgt opnieuw een hele uitleg waarom het eigenlijk onwaarschijnlijk is dat het meerwaarde biedt in het kader van een klimaatbeleid.

Hetzelfde voor het vermijden van affakkelen van gas bij olieontginning. Hetzelfde voor de gasleidingen. Hetzelfde voor het dichten van lekken. Ook daar is de meerwaarde zo goed als onbestaande, maar u gaat daar volledig aan voorbij. Ik kan dat enkel vaststellen. Alles blijft dus blijkbaar bij het oude.

Minister, u zei ook dat het allemaal past in een internationaal systeem. Dat klopt natuurlijk. Indertijd zijn de regels helemaal niet streng afgesproken. Ik heb een artikel bij me waarin de directeur van het Center for Clean Air Policy een analyse maakt van de internationale regels. De directeur – toch iemand met enig gewicht – zegt dat we niet moeten rekenen op strenge, internationale regels want ze zijn veel te bureaucratisch. Waar het wel over gaat, is een strenge controle vanuit het land dat de emissierechten wil aankopen. In dezen bent u dat. De directeur zegt dat het de rol van de minister is om dat te controleren. Het feit dat u gewoon verwijst naar die internationale regels, staat hier natuurlijk haaks op.

Ik heb begrepen dat er in de nabije toekomst geen emissierechten meer zullen worden aangekocht. De periode loopt tot 2020. Ik neem aan dat er de komende jaren wel eens de mogelijkheid zal zijn om emissierechten aan te kopen. Minister, nogmaals, als u het serieus meent of zelfs maar een beetje serieus meent met een klimaatbeleid, dan zult u toch de criteria moeten verstrengen, de criteria waaraan de Vlaamse investeringen in het buitenland voor een klimaatbeleid moeten voldoen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de transitie van het agentschap Inspectie RWO – 2864 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

De heer Axel Ronse (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, vlak voor het reces keurde de Vlaamse Regering een voorontwerp van decreet en verschillende uitvoeringsbesluiten voorlopig goed voor een herschikking van de verschillende taken en een transitie binnen het agentschap Inspectie Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed (RWO). De geplande transitie zal uiteraard gepaard gaan met een herschikking van middelen en personeel. De inspectie Woonbeleid komt in het agentschap Wonen, de inspecties Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed gaan naar het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE).

U spreekt over een 'tijdelijke en beperkte' reorganisatie in afwachting van een ruimere reorganisatie tot omgevingsdepartement. Over deze ruimere reorganisatie hebt u in uw beleidsnota Omgeving 2014-2019 weinig concreets gezegd. Dat begrijpen we, het was nog vrij nieuw, maar we zijn nu een jaar later, en door het voorstel van een tussenstap en beperkte reorganisatie, hopen wij dat u intussen hierover concreter kunt zijn.

Een belangrijke afgeleide van de reorganisatie is het Herstelfonds. De ontvangsten van het Herstelfonds werden voor 2015 geraamd op 2,6 miljoen euro voor het beleidsveld Ruimtelijke Ordening, 300.000 euro voor Wonen en 300.000 euro voor Erfgoed. Het Herstelfonds Ruimtelijke Ordening zou ongeveer 20 miljoen euro aan reserves hebben. Als we kijken naar de jaarlijkse uitgaven, stellen we vast dat ongeveer 75 procent of 850.000 euro besteed wordt aan kosten voor advocaten wanneer het agentschap zich niet neerlegt bij de beslissing van een rechtbank.

Los van het feit of dit zinvol is of niet, vragen wij ons af of deze middelen niet kunnen worden benut om kleinere gemeenten zoals Meeuwen-Gruitrode en Edgem te ondersteunen bij de aanwerving en opleiding van omgevingsambtenaren en handhavingsambtenaren, bij de uitbouw van een digitaal loket enzovoort. Dit zou opportuniteiten kunnen bieden.

Minister, wat is de meerwaarde van de beperkte en tijdelijke reorganisatie van de inspectiediensten? Op welke manier past dit in de doelstelling om te komen tot de vorming van één uniek omgevingsdepartement? Hoe zult u de omvorming van de departementen LNE en RWO naar dit unieke omgevingsdepartement concreet realiseren? Welke termijn en welke stappen worden gepland? Wat gebeurt er met de opgebouwde reserves in het Herstelfonds, die jaarlijks stijgen en voor 2015 geraamd worden op bijna 20 miljoen euro? Zullen collega's Dochy en Ceyskens goed nieuws krijgen?

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

De heer Lode Ceyskens (CD&V): Niet omdat ik uit ben op geld, maar omdat ik van de gelegenheid gebruik wil maken om ons standpunt over handhaving nog eens te onderstrepen. We hebben in het verleden al meermaals vragen gesteld over het handhavingsbeleid van het agentschap Inspectie RWO en we hebben het niet altijd alleen over de structuren gehad. Een duidelijke verstaander weet wat ik daarmee wil zeggen.

CD&V is voorstander van een faire RO-handhaving die kort op de bal speelt en rekening houdt met de impact van de overtreding, niet alleen met de fysieke omvang maar bijvoorbeeld ook met de bestemming van het gebied. We hebben ook al meermaals gezegd dat oudere dossiers, waar de overheid lange tijd in gebreke is gebleven door niet op te treden, anders moeten worden behandeld dan nieuwe overtredingen, om in de toekomst de juiste prioriteiten te stellen. De transitie waarover hier vragen worden gesteld, kan succesvol zijn als een beetje van de pragmatische mentaliteit van het ene naar het andere kan overslaan.

Minister, ik zou een bijkomende vraag willen stellen over de beslissing van het Grondwettelijk Hof van vorige week. Dwangsommen mogen niet langer worden behandeld door de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid. Hoe kijkt u hier tegenaan?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, bij de vorming van deze Vlaamse Regering is afgesproken om het omgevingsdenken door te trekken. Er komt niet alleen een omgevingsvergunning, maar ook het departement Leefmilieu, Natuur en Energie en het departement Ruimte worden samengevoegd. In een eerste fase is er ook voor gezorgd dat de handhavingsregels reglementair op elkaar worden afgestemd.

Voor een omgevingsvergunning moeten de handhavingsregels op elkaar zijn afgestemd. Dat hebben we dus gedaan en we hebben gezorgd voor uniformiteit.

In een tweede fase is er een gezamenlijk handhavingsprogramma aangenomen dat zowel vanuit Ruimtelijke Ordening als door de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid is uitgewerkt. Een derde fase zal de transitieoperatie zijn, de vereenvoudiging van structuren en de interne samenwerking binnen diverse handhavingsadministraties. De structurele wijzigingen voor handhavingsdiensten leggen een basis voor een betere afstemming tussen die diensten wat aanpak, inhoud en uitvoering betreft.

Het regeerakkoord ziet als eindresultaat een ruimere reorganisatie tot een omgevingsdepartement en beleidsdomein. Dit sluit niet uit dat er tot op vandaag op het vlak van handhaving ook al wordt gezorgd voor zoveel mogelijk afstemming.

Het doel van de transitie is te komen tot een klantvriendelijke en sterke omgevingsadministratie met een afgestemd omgevingsbeleid waar de Vlaamse kerntaken en efficiëntiewinsten kunnen worden uitgevoerd. Dit is een eerste belangrijke stap. Via de handhavingsprogramma's zullen we vaststellen hoe de handhaving het beste zal verlopen.

Het decreet betreffende de handhaving van de omgevingsvergunning plant dat de Vlaamse Regering het handhavingsprogramma Ruimtelijke Ordening in werking laat treden nadat het Vlaams Parlement dit heeft goedgekeurd. Op 17 juli 2015 is dit besproken in de Vlaamse Regering. Ook het milieuhandhavingsprogramma is in opmaak. De kruisbestuiving tussen de domeinen Ruimte en Milieu binnen het kader van de omgevingsvergunning komt daarin ook aan bod. Door de Bouwinspectie al te laten inkantelen, kan de samenwerking tussen Bouw- en Milieuinspectie op die manier op het spoor worden gezet.

De werkzaamheden om tot een geïntegreerde omgevingsadministratie te komen, zijn gestart. Er is aan de leidend ambtenaren van het departement LNE en Ruimte Vlaanderen en aan de voorzitter van het managementcomité LNE opdracht gegeven om die transitie voor te bereiden. In het najaar moeten ze met concrete voorstellen komen.

De ontvangsten en uitgaven van het Herstelfonds zijn op dit ogenblik niet voorbestemd voor het beleidsdomein dat de ontvangsten genereert. Ze worden dus als één onverdeeld geheel beheerd. Dit wordt gewijzigd. Het uitgangspunt is dat de ontvangsten uit een bepaald beleidsveld worden voorbestemd voor de uitgaven van het betreffende beleidsveld. De reserves worden verdeeld op basis van het aandeel dat de beleidsvelden hadden in de ontvangsten en uitgaven van het Herstelfonds. Hierbij wordt rekening gehouden met aangegane verplichtingen. Het procentueel aandeel in de inkomsten van 2014 wordt als verdeelsleutel gehanteerd. Voor 2015 wordt gewerkt met een overgangsfase. De precieze omvang van het saldo eind 2015 zal pas in 2016 bekend zijn. Dan zullen we de verdeling ervan moeten vaststellen.

Collega Ceysens, ik ben het met u eens dat we kort op de bal moeten spelen en dat er een efficiënte handhaving moet zijn. Daarom zetten we ook al die stappen.

We onderzoeken hoe we het best anticiperen op de uitspraak over het niet mogen verlenen van dwangsommen. Een dwangsom is wel een instrument om mensen aan te zetten om tot actie over te gaan. Op zich is het een waardevol instrument.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

De heer Axel Ronse (N-VA): Minister, grootste onderscheiding voor 90 procent van uw antwoord, zijnde alles wat te maken heeft met het transitietraject en hoe u dat ziet. Ik ben het volledig eens met die visie.

Met het laatste deel van uw antwoord ben ik het minder eens. Wat gaan we nu doen met het Herstelfonds? Als het mee in die ene pot komt, biedt dat volgens mij enorm veel opportuniteiten om er eens zinvolle zaken mee te doen. Bouw-overtredingen die door een rechtbank al dan niet nietig worden verklaard en door onze eigen administratie tot in het Europees Hof in vraag worden gesteld, kosten ons per jaar ongeveer 1 miljoen euro. Er is een reserve in het fonds van 20 miljoen euro. Kunnen we hier geen zinnigere zaken mee doen? Als ik daar een antwoord op krijg, wacht u de grootste onderscheiding.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Door het feit dat er een gezamenlijke handhaving komt, is het ook de bedoeling om een andere cultuur te creëren. Er is een duidelijk verschil in cultuur tussen hoe een handhaving wordt gedaan binnen Ruimtelijke Ordening en binnen Leefmilieu. We moeten aan die cultuurverschillen werken en een handhavinginstrument maken dat voldoende efficiënt is, dat correct optreedt maar dat ook meedenkt en meezoekt naar oplossingen zodat zowel de ruimtelijke ordening als het milieu er beter van worden. Dat is wat we proberen te doen met een cultuurverandering binnen de verschillende diensten.

De heer Axel Ronse (N-VA): Ik heb het gevoel dat u in de goede richting zit met uw antwoord, maar het zou wat concreter kunnen, minister.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Gwenny De Vroe aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de lakse omgang met de regelgeving rond de overheidsopdrachten bij het Agentschap voor Natuur en Bos – 2901 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, uit het jaarverslag van de Inspectie van Financiën blijkt dat het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) regelmatig te laks omgaat met de regelgeving rond de overheidsopdrachten. De Overheidsopdrachtenwet voorziet in twee separate procedures voor enerzijds het verlengen van een opdracht en anderzijds voor een herhalingsopdracht. Beide procedures hebben een ander doel. Bij de herhalingsopdrachten betreft het een onderhandelingsprocedure die ter beschikking is van de aanbestedende overheid voor het uitvoeren van soortgelijke werken of diensten door degene die de oorspronkelijke opdracht uitvoert. In tegenstelling tot de herhalingsprocedure kan de verlengingsprocedure bij het sluiten een of meer verlengingen omvatten. Waar bij de herhalingsprocedure een nieuwe offerte en een nieuwe gemotiveerde gunningsprocedure vereist is, ontbreekt deze vereiste in het geval van een verlengingsprocedure.

Uit het rapport van de Inspectie van Financiën blijkt dat deze procedures geregeld foutief worden toegepast. Vaak wordt er, volgens datzelfde rapport, geen onderscheid gemaakt tussen beide procedures, of wordt een herhalingsopdracht toegepast in het geval van een verlenging van de opdracht. Ook worden de modaliteiten, opgenomen in het bestek om een opdracht te verlengen, veelal niet strikt gevolgd. De Inspectie van Financiën stelt zelfs vast dat bepaalde procedures via e-mail en/of laattijdig afgehandeld worden. Het spreekt voor zich dat het niet respecteren van beide te onderscheiden procedures belangrijke juridische implicaties kan hebben.

Minister, hebt u weet van opdrachten die fout gelopen zijn door de lakse houding van de administratie? Hoe motiveert u deze houding van de administratie en waaraan wijt u deze houding? Gaat het louter om vergissingen, om gebrekkige kennis van de Overheidsopdrachtenwet of heeft het probleem een diepere oorzaak, zoals laksheid? Wij mogen toch aannemen dat de administratie bij de gunning van dergelijke opdrachten voldoende juridische ondersteuning krijgt. Welke maatregelen plant u om in de toekomst degelijke fouten binnen de administratie te voorkomen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega De Vroe, het klopt dat we in juli in kennis zijn gesteld van het activiteitenverslag 2014 van het interfederaal Korps van de Inspectie van Financiën. In het verslag staat dat het Agentschap voor Natuur en Bos vaak geen onderscheid maakt tussen een herhalingsopdracht en de verlenging van een opdracht; verkeerdelijk een herhalingsopdracht vermeldt in plaats van de verlenging van een opdracht; dit ook andersom doet; veelal de modaliteiten om een opdracht te verlengen, opgenomen in het bestek, niet strikt volgt.

Er wordt in het verslag niet gesproken over laksheid of een lakse houding. Ik ga er dan ook van uit dat het gaat over occasionele vergissingen die overigens in twee richtingen blijken te zijn gebeurd. Als het echt opzettelijk zou zijn gebeurd, dan zou dat niet het geval zijn. Het spreekt natuurlijk voor zich dat dit onaanvaardbaar is en dat de juiste procedure moet worden gevolgd, op een correcte manier.

Het ANB heeft net een reorganisatie achter de rug waarbij extra aandacht zal worden besteed aan interne controle van de overheidsopdrachten. Daarnaast volgen de personeelsleden opleidingen over overheidsopdrachten zodat ze er meer kennis over hebben. Binnen het ANB is een werkgroep 'overheidsopdrachten' opgericht die regelmatig samenkomt en specifieke onderwerpen kan toelichten en bespreken. Audit Vlaanderen zal op korte termijn een audit 'overheidsopdrachten' uitvoeren en het ANB alle aandachts- en verbeterpunten laten vertalen in de dagelijkse werking. Ik ben het dus met u eens dat het probleem moet worden aangepakt.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het is een goede zaak om de mensen die ermee bezig zijn, bijkomend op te leiden over de wetgeving van overheidsopdrachten, die niet altijd zeer gemakkelijk is. We zullen het dossier zeker opvolgen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Steve Vandenberghe aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de sterke daling van de zeewaterkwaliteit bij hevige regenval – 2904 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Vandenberghe heeft het woord.

De heer Steve Vandenberghe (sp.a): Voorzitter, minister, collega's, de eerste week van september was er hevige regenval, waardoor een grote hoeveelheid afvalwater uit gemengde rioleringsbuizen via overstorten rechtstreeks in de oppervlaktewateren werd geloosd. Als bevoegde minister bent u ongetwijfeld bekend met de negatieve milieueffecten die deze controversiële noodmaatregel met zich meebrengt.

Wat mij als burgemeester van Bredene, evenals mijn collega's-Kustburgemeesters, enorm verontrust, is het zeer ongunstig effect op de zeewaterkwaliteit. In Bredene werd op alle meetpunten op dat moment een slechte waterkwaliteit gemeten. Op twee punten waar er normaal mag worden gezwommen, werd zwemmen volledig ontraden. Pas na een week was er een nieuwe meting en kon men weer overal zwemmen. Het is niet de eerste keer dat dit gebeurt.

Deze plotse en forse terugval in zeewaterkwaliteit zou zich ook kunnen voordoen in juli of augustus. Ik moet er geen tekening bij maken wat dit zou kunnen betekenen. Toeristen zullen niet altijd de waarschuwingsborden lezen en toch in het water gaan, wat een gevaar voor de veiligheid en vooral voor de gezondheid kan zijn. Ik wil het nog niet eens hebben over het direct verlies aan inkomsten voor de toeristische sector. Bovendien wordt zoiets breed uitgesmeerd in de pers, wat op korte termijn een ernstige imagoschade met zich meebrengt.

Voorals Bredene ligt onmiddellijk ten oosten van lozingspunten in zee op een zeer precaire plaats. De kans is dan ook reëel dat dit probleem zich in de toekomst nog meermaals zal herhalen.

Minister, welke investeringen heeft Vlaanderen de voorbije jaren gedaan om ervoor te zorgen dat er minder afvalwater ongezuiverd in zee stroomt bij hevige regenval? Welke investeringen zal Vlaanderen de komende jaren nog doen om ervoor te zorgen dat er minder afvalwater ongezuiverd in zee stroomt bij hevige regenval?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Ik heb beroepshalve een klein verleden in het dossier van de zwemwaterkwaliteit en ik wil eraan herinneren dat er toch al heel wat gebeurd is. Vijftien jaar geleden is in Koksijde de laatste rechtstreekse lozingspijp in zee weggenomen. Wat er nu overblijft, zijn inderdaad de overstorten af en toe bij hevige regenval. Er is wat verbetering gekomen, onder andere door de gescheiden stelsels.

Dat er hier en daar nog wat kan gebeuren, daar zijn we het allemaal over eens, en dat de inspanningen moeten gebeuren door de verschillende niveaus, daar zijn we – denk ik – het ook allemaal over eens. Vlaanderen moet zijn deel doen, maar ook de gemeenten. Het is een werk van lange adem, maar waar iedereen een verantwoordelijkheid voor draagt.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: De bacteriologische kwaliteit in de badzones aan de kust wordt ook wel bepaald door overstortwerkingen vanuit het rioleringsstelsel. Het is niet nieuw. Het fenomeen is gekend, zeker in de zomer wanneer er heel felle onweders zijn. De waterkwaliteit wordt er negatief door beïnvloed.

Er wordt veel onderzoek naar gedaan. Ik heb de cijfers van 2014 bij. De Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) heeft de 42 badzones aan de kust onderzocht. 29 badzones doen het uitstekend. 13 badzones doen het goed. Het verschil tussen uitstekend en goed gaat nu net over badsteden die gelegen zijn in de omgeving van havenmonden: Nieuwpoort, Oostende en Blankenberge. De havenmond van Oostende is natuurlijk voor Bredene ook essentieel.

Het Vlaamse beleid is erop gericht door verdere afkoppeling van het oppervlaktewater en regenwater van de gemengde afvalwaterzuiveringsinfrastructuur de overstortwerking te verminderen. Nieuwe projecten worden uitgevoerd door middel van een gescheiden stelsel. Verder wordt ook aandacht besteed aan een optimalisatie van de bestaande zuiveringsinfrastructuur.

Op 17 juli 2015 hebben we beslist om het bestaand lokaal pact uit te breiden. Door deze uitbreiding kunnen ook gemeentelijke projecten met een positieve impact op de zwemwaterkwaliteit ten laste worden genomen van het Vlaamse Gewest. Ook de lokale besturen kunnen er dus volop op inzetten.

Naast de uitvoering van projecten is er door een ingenieursbureau in opdracht van de VMM een modelleringsstudie uitgevoerd, en dat naar de verspreiding van fecale bacteriën via voornamelijk havengeulen. Hierbij wordt op basis van effectieve metingen op het terrein na een zomeronweer de verspreiding van bacteriologische vervuiling nagegaan. Het blijkt overduidelijk dat de badzones rond de havenmonden er invloed van ondervinden. De laatste jaren zijn dat ook heel wat gesubsidieerde gemeentelijke en bovengemeentelijke projecten in dat gebied uitgevoerd.

U vraagt ook een overzicht van de recent uitgevoerde bovengemeentelijke projecten sinds 2008 in de kustgemeenten. Ik heb een selectie en een korte samenvatting gemaakt van de meest relevante. Sinds 2008 heeft het Vlaamse Gewest via Aquafin voor ongeveer 2 miljoen euro twee projecten uitgevoerd in het zuiveringsgebied Oostende, waartoe ook Bredene behoort. In een project van 1,4 miljoen euro zijn vier pompstations aangepast, waardoor afvalwater en oppervlaktewater ontkoppeld worden. Op die manier wordt geconcentreerder afvalwater aangeboden op de rioolwaterzuiveringsinstallatie in Oostende. In een ander project is een gescheiden stelsel aangelegd met een positief effect op de waterkwaliteit van het Baansvliet-Geleed en het Middelkerke-Geleed.

In de kustgemeenten zijn er heel wat gemeentelijke projecten uitgevoerd: vier projecten in Middelkerke en vier in Nieuwpoort. In de buurgemeente De Haan is er ook een project uitgevoerd. Het afvalwater van Vlissegem wordt via een volledig gescheiden stelsel afgeleid naar de kleinschalige waterzuiveringsinstallatie (KWZI) Vlissegem.

Voor het zuiveringsgebied Oostende zijn er zeven projecten opgedragen aan Aquafin die allemaal tot doel hebben de rioleringsinfrastructuur te optimaliseren. Het gaat om de afkoppeling van het regenwater van het collectornetwerk in Bredene-De Haan, met een geraamde kostprijs van 6,1 miljoen euro, een kleiner project van 232.000 euro in Spermalie, twee deelprojecten in Westende voor een geraamd bedrag van 4,8 miljoen euro, de optimalisatie van drie pompstations om overstortwerking te verminderen voor een geraamd bedrag van 1,4 miljoen euro, de renovatie van een collector tussen De Haan en Bredene voor 1,6 miljoen euro en de aanleg van een strategische leiding voor regenwaterafvoer voor een geraamd bedrag van 8,8 miljoen euro. Voor dit laatste project is afstemming met het Agentschap Wegen en Verkeer (AWV) noodzakelijk.

Ik kan natuurlijk alles opsommen, maar dat zal niet de bedoeling zijn geweest van uw vraag om uitleg. Samengevat: in uw regio wordt voor ongeveer 23 miljoen euro aan gewestelijke projecten voorbereid voor concrete uitvoering. Daarnaast zijn er in het zuiveringsgebied Oostende twee projecten voor samen ongeveer 9 miljoen euro die worden uitgewerkt, maar nog niet zijn opgedragen aan Aquafin. Het gaat over Lombardsijde en de Nieuwpoortsesteenweg. Er zijn projecten van de gemeente De Panne, Koksijde, Nieuwpoort, Middelkerke en De Haan opgenomen in het subsidieprogramma, maar geen projecten van de gemeente Bredene.

Over een dossier in Bredene lopen concrete besprekingen tussen de gemeente en de VMM. Ik zou zeggen, waag uw kans, dien dossiers in, maak in Bredene werk van het goed aanleggen van een gescheiden stelsel, en wij nemen onze verantwoordelijkheid om te voorkomen dat de zwemwaterkwaliteit aan onze kust op die manier wordt bezoedeld.

De voorzitter: De heer Vanlerberghe heeft het woord.

De heer Steve Vandenberghe (sp-a): Er zijn inderdaad veel inspanningen gebeurd, ook op het gemeentelijke niveau, maar ik vraag toch dat er ook inspanningen worden gedaan voor sensibilisering en preventie, als die zaken nog gebeuren. Het gemeentebestuur wordt 's morgens verwittigd dat de kwaliteit zo en zo is, en dan moeten wij dat via allerhande communicatiekanalen proberen duidelijk te maken aan eventuele baders en andere toeristen. Er moet een soort noodplan komen om hierop te anticiperen. Nu gebeurt dat wat ad hoc. Misschien kunt u dat meenemen als het nog zou gebeuren, dat er voor de kustgemeenten een plan klaarligt van hoe men dat moet aanpakken en hoe men de mensen tijdig kan verwittigen. Nu is dat toch een hiaat.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Ingrid Lieten aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de aanpak van zonevreemde bosgebieden – 2905 (2014-2015)

VRAAG OM UITLEG van Rob Beenders aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de conceptnota betreffende de verdere aanpak en de lopende acties in het uitvoeringsprogramma voor het Economisch Netwerk Albertkanaal – 2983 (2014-2015)

VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de conceptnota Economisch Netwerk Albertkanaal (ENA) en de ENA-acties – 2986 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Lieten heeft het woord.

Mevrouw Ingrid Lieten (sp-a): Minister, in de vorige legislatuur hebben we hierover al gesproken. Hoe kunnen we de bedreigde bossen die soms zonevreemd zijn, maar dikwijls een hoge natuurkwaliteit hebben, beschermen? We zijn nu een aantal jaren verder. De voorbije weken hebt u heel diverse signalen uitgezonden, waardoor uw beleidslijn mij nu helemaal niet meer duidelijk is, en ook niet hoe u hiermee verder wilt gaan.

We hebben de conceptnota over het Economisch Netwerk Albertkanaal (ENA) dat door de Vlaamse Regering werd behandeld op 10 juli. Daarin gaat het over een zonevreemd bosgebied, dat een hoge kwaliteit heeft, want het is beschermd als Natura 2000-gebied. Toch wordt het gebied voorgesteld als een prioritair te ontwikkelen industriegebied.

Minister, ik citeer uit de conceptnota die u aan de Vlaamse Regering hebt voorgesteld: "Naar aanleiding van de planvorming rond Hasselt/Genk, en de verdere inrichting van Genk Noord, werd beslist een afzonderlijk planningsproces op te starten voor de uitbreiding van het transportbedrijf Essers. Momenteel is een GRUP in opmaak. Dit initiatief betekent eveneens een versterking van het ENA-programma."

Het GRUP waarnaar u verwijst, is al ver gevorderd. Het werd reeds op 3 april 2015 door de Vlaamse Regering voorlopig vastgesteld. Het openbaar onderzoek heeft inmiddels diverse bezwaarschriften opgeleverd. Dat was het eerste feit dat mijn aandacht trok.

Het tweede feit was de tweejarige viering – een beetje cynisch bedoeld dan – van het rooien van een deel van het historisch waardevolle Ferrarisbos in Wilrijk.

Bos+ Vlaanderen heeft daar een punt willen maken. Het is twee jaar geleden gerood. Nu, twee jaar na datum, is er nog geen sprake van enige activiteit waarvoor het moest worden gerood, laat staan van jobcreatie.

Minister, het is wat ironisch, maar het is dezelfde eigenaar, namelijk transportbedrijf Essers nv, die het Ferrarisbos liet rooien en die nu ook het perceel in Genk Noord wil laten rooien. In een artikel van 3 september wordt u daarover bevraagd en doet u een aantal ongelukkige uitspraken: "Ja, we moeten toch belang hechten aan jobs die worden gecreëerd." Daarover ben ik het volledig met u eens. Het is heel belangrijk om die evenwichtsoefening te maken. Maar dan zegt u dat Limburg geen natuurlijk Bokrijk mag worden. Over die uitspraak was ik persoonlijk zeer ontgoocheld, omdat ik dacht dat we de voorbije jaren samen in de regering heel dikwijls hebben gesproken over het Strategisch Actieplan voor Limburg in het Kwadraat (SALK) en dat u daar de impressie hebt opgedaan dat het helemaal niet de bedoeling is om van Limburg Bokrijk te maken, zeker niet van de Limburgers.

Ook in Limburg wordt daar heel dikwijls over gesproken, want we zijn nu eenmaal de groene long van Vlaanderen en we nemen die verantwoordelijkheid ook ernstig op. We proberen daar ook een economische meerwaarde aan te geven door een toeristische ontwikkeling. Het is dus altijd afwegen. De Limburgers zelf hebben die afweging gemaakt naar aanleiding van de sluiting van de Fordterreinen. 130 hectare industriegebied ligt daar nu braak, goed ontsloten en wachtend op een nieuwe industriële bestemming. De taskforce waarin de werkgevers, de werknemers en de politieke partijen zitten, heeft vorig jaar unaniem besloten dat er pas nieuwe terreinen zouden worden ontwikkeld nadat alle bestaande beschikbare terreinen een bestemming kregen, in het bijzonder de Fordsite.

We zien niettemin dat deze Vlaamse Regering zich daar niet aan houdt, dat ze opnieuw kleinere terreinen, waardevol vanuit natuuroogpunt, maar ook voor de bewoners die de terreinen gebruiken om te ontspannen en een goed evenwicht in hun leven te vinden, invult. Ik denk hierbij aan het terrein Zolder-Lummen Zuid, de Groene Delle, dat u ook hebt opgeofferd.

Minister, een dag later komt u met de verrassende verklaring dat u van plan bent een bescherming te organiseren voor 12.500 hectare waardevol bos in Vlaanderen, gebieden die nu niet op een groene manier zijn bestemd. Van deze 12.500 hectare liggen er 3000 in Limburg, waarvan 230 hectare is ingekleurd als industriegebied.

U zegt dat u een eenvoudige manier van bescherming zult voorstellen aan de Vlaamse Regering. Al die informatie doet me vragen naar meer duidelijkheid. De bescherming van de zonevreemde bossen is me niet vreemd. Ook in de vorige legislatuur hebben we daarover gesproken. Er werd toen afgesproken dat u daarvoor een beschermingsplan zou uitwerken. In 2013 werd 20.000 hectare geteld. Daarna heeft het ANB opnieuw geteld, en ze kwamen uit op 12.500 hectare. Het is me niet duidelijk waar het verschil zit. Misschien kunt u dit duiden?

Het is me ook niet duidelijk of het terrein in Genk Noord binnen die 12.500 hectare is begrepen. In de vorige regering hebt u afgesproken om een beschermingsprocedure uit te werken. Ik ben heel nieuwsgierig of u in het najaar van 2015 een tip van de sluier zult oplichten en ons gaat vertellen hoe u dat gaat doen. Ik hoop dat u uw collega-ministers hebt overtuigd van uw voorstel en uw methode. Daar steun ik u volledig in.

Minister, waarom worden er, ondanks uw goede intenties, ondertussen waardevolle bos- en natuurgebieden omgevormd en opgeofferd voor industriegebied, daar waar er nog heel wat beschikbare industrieterreinen zijn? Ongetwijfeld hebt u Genk bezocht, en daar zag u die grote, lege industriële vlakte waar er voldoende ruimte

is voor industrie. Ik weet dat het niet gemakkelijk is om een bedrijf te verplaatsen, maar is die optie onderzocht? Welke andere locaties zijn onderzocht voor de huisvesting en de uitbreiding van het bedrijf Essers in Genk Noord? Op basis van welke criteria zijn die andere locaties niet goed bevonden?

Als uiteindelijk het onvermijdelijke dan toch gaat gebeuren en het gebied in Genk Noord zal worden gerooid, dan bestaat er natuurlijk een compensatiemaatregel. Is er al duidelijkheid over waar en hoe die compensaties gaan plaatsvinden? In Genk worden er ondertussen goede ideeën gelanceerd, want de mensen proberen er het beste van te maken. Onder andere werd gesuggereerd om een mooie invulling te geven voor jeugd- en bivakplaatsen. Dat zou een goede compensatie kunnen zijn. Hebt u zich daartoe al geëngageerd?

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

De heer Rob Beenders (sp-a): Minister, uiteraard sluit ik me aan bij de vraag om uitleg van mevrouw Lieten. Ik wil even dieper ingaan op de ene conceptstudie die u hebt goedgekeurd net voor het zomerreces. Het is goed dat er duidelijkheid komt nadat er meer dan tien jaar studiewerk is verricht. Het probleem is dat de beslissing die u hebt genomen, een niet zo consequente weergave is van alle argumenten en het studiewerk dat in die conceptnota staat. In de commissie hebt u altijd gezegd dat u tijd nodig had om terdege te studeren om dan een beslissing te nemen over de zoekgebieden langs het Albertkanaal.

Het was dan ook spijtig dat er begin juni een partijblad van uw coalitiepartner in de bus viel, waarin de beslissing werd toegelicht. Uiteraard bent u niet verantwoordelijk voor de uitspraken van uw coalitiepartner, maar als we zien dat u daar in juli volledig naar handelt, dan bevestigt dat het vermoeden dat de beslissingen in die ene conceptstudie zijn gebaseerd op een politieke deal en niet zozeer op uitslagen van studiewerk dat absoluut nodig was. Dat verontrust ons wel, vooral omdat we op het moment dat we de conceptstudie konden inkijken, heel wat tegenstrijdigheden hebben gezien.

De conceptstudie zegt duidelijk – specifiek over de gebieden in Limburg – dat er een hele verandering heeft plaatsgevonden na de sluiting van Ford, dat er vandaag nog 50 hectare industriegebied onmiddellijk beschikbaar is langs het Albertkanaal en dat er op middellange termijn nog 130 tot 170 hectare bij zal komen doordat de Fordterreinen zijn vrijgekomen. Die zijn strategisch heel goed gelegen omdat ze aan het water liggen. Dat heeft de situatie doen veranderen inzake de landschapsomvorming naar industrie in de zoekzones van het Albertkanaal.

Minister, ik had gehoopt dat u met die argumenten een andere beslissing had genomen – een beslissing die u wel hebt genomen in Bilzen. Daarover staat in de studie heel duidelijk dat de afstand van Bilzen, met het Munsterbos, tot Genk eigenlijk verwaarloosbaar is en dat de economische versterking met Genk, waar de terreinen zijn vrijgekomen, perfect verdedigbaar is om dan in Bilzen geen industrie toe te laten. Ik vond dat een terechte beslissing. U hebt dat ook bevestigd in uw beslissing. Hasselt, Genk en Bilzen liggen niet zover van elkaar. De argumenten die u gebruikt in Bilzen, gebruikt u helemaal niet in Hasselt, wel integendeel. U zegt dat u daar voor 10 hectare wilde gaan, maar de kostenbatenanalyse zegt dat dat niet opweegt tegen de ontwikkeling, dus u gaat daar voor een groter gebied en u gaat er ineens 31 hectare van maken. Binnen die 31 hectare plant u dan 5 hectare voor een bedrijf dat er vandaag al ligt. Een bedrijf dat niet watergebonden is, dat meteen een uitbreiding krijgt, wat nog meer verontrustende signalen geeft. Hoe zeker zijn we dan dat de zones die u langs het kanaal omzet, wel echt dienen voor bedrijven die watergebonden zijn? Dit zijn allemaal signalen die de laatste maanden aantonen dat u de bevoegdheid Natuur niet op een correcte manier behandelt. U bent naar ons gevoel veeleer

bezig met het bederven dan met het beheren van de natuur. Dat verplicht ons tot enkele vragen.

Minister, in de conceptstudie wordt verwezen naar de meer dan 130 hectare extra industriegronden die vrijkomen doordat Ford in Genk is vertrokken. Welke impact heeft dit op de ENA-studie? Is er een kosten-batenanalyse – zoals beloofd in maart – uitgevoerd voor het gebied Zolder-Lummen Zuid, en zo ja, kunnen we daarvan een kopie krijgen? Zo neen, waarom is deze niet uitgevoerd? Met betrekking tot de zoekzone Zolder-Lummen Zuid zijn er in het verleden heel wat planningsinitiatieven genomen door voorgaande ministers en regeringen. Wanneer en door welke minister is deze zone, inclusief de zone van de Groene Delle definitief ingekleurd als natuurgebied?

Minister, steeds meer bedrijven zonder watergebonden activiteiten vestigen zich langs het kanaal. Welke garanties kunt u geven om dit tegen te gaan? Heel wat lokale besturen kregen de taak om te investeren in planningsinitiatieven. Dat kost veel geld. Veel ambtenaren stoppen er heel wat manuren in. Wat blijkt nu? Als we alle planningsinitiatieven van de stad Hasselt naast elkaar leggen over de site Zolder-Lummen Zuid en de Groene Delle, zien we dat daarvoor heel wat gemeenteraadsbeslissingen zijn voorbereid en studiewerk is verricht in het kader van de opmaak van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen en de afbakening van het stedelijk gebied Hasselt-Genk. Het zijn allemaal opdrachten die deze regering heeft gegeven aan de lokale besturen en ze worden ook allemaal goedgekeurd. Nu blijkt dat u die met één beslissing van tafel veegt. Welk belang hebben die planningsinitiatieven dan nog voor lokale besturen als u er geen rekening mee houdt?

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

De heer Johan Danen (Groen): De Vlaamse Regering heeft de conceptnota ENA en de ENA-acties goedgekeurd. Ze heeft ook een beslissing genomen over de Groene Delle, het Munsterbos en Tervant. Het Munsterbos en Tervant worden gevrijwaard en worden zo natuurgebied, wat ik toejuich. Tegelijk stel ik me vragen over de beslissing over de Groene Delle omdat het een grote natuurwaarde heeft en deel uitmaakt van het landschappelijk ontwikkelingsgebied De Wijers, waar ontwikkelingsprocedures aan de gang zijn. Daarvoor zou normaal gezien een maximale bescherming van de bestaande natuur moeten gelden. Dat zouden we toch kunnen verwachten. Daarnaast zijn er in Limburg honderden hectaren industriegebied beschikbaar of snel te ontwikkelen, ook watergebonden naast het Albertkanaal.

Minister, in de commissie van 10 maart hebt u aangekondigd dat er in mei 2015 een breed infomoment zou worden georganiseerd, waarbij de stand van zaken van het bovenstaande dossier zou worden toegelicht. Heeft dat overleg plaatsgevonden? Wat was de uitkomst van het overleg? Wie was er aanwezig?

Uit diverse onderzoeken blijkt dat natuurontwikkeling en zachte vormen van toerisme in Limburg succesvol hand in hand kunnen gaan en ook een stevige troefkaart zijn voor de verdere ontwikkeling van Limburg als groene attractiepool. Meer raken aan natuur lijkt op het slachten van de kip met de gouden eieren. Welke argumenten hanteert u om de Groene Delle deels te bestemmen als industriegebied?

De betreurde sluiting van Ford Genk creëerde een ruimtelijk nieuwe situatie. Er kwam na de sluiting bijkomende 140 hectare industriegrond vrij, naast de bestaande gebieden met bestemming watergebonden industrie. Waarom werden de recente ontwikkelingen niet meegenomen in het afwegingskader dat tot de beslissing over de Groene Delle heeft geleid, en wel bij de beslissing over het Munsterbos en Tervant?

Het lijkt erop dat de Groene Delle vooral een symbooldossier is geworden voor de werkgeversorganisaties. Dit geldt ook voor een aantal andere dossiers. Vindt u het uw taak om veeleer te demystifiëren of zult u verder gaan met olie op het vuur te gooien? Zo vergeleek u in een ander dossier Limburg met Bokrijk, wanneer er voor natuurbehoud zou worden gekozen. Een vergelijking die ik ten zeerste betreur. U antwoordde me al op eerdere vragen dat het niet evident is bos te compenseren. Vanaf het rooien van 3 hectare moet de boscompensatie in natura worden gerealiseerd. Waar ziet u mogelijkheden dit te doen? Wanneer wordt er gepland het ontwerp-RUP vast te stellen?

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

De heer Lode Ceyskens (CD&V): Goede vrienden Limburgse collega's, na de drie gekoppelde vragen om uitleg beginnen collega's uit andere provincies de indruk te krijgen dat er in onze provincie nog een beetje bos is dat zwaar onder druk staat ten voordele van industrie. Voor de volledigheid: begin september heb ik de collega's van mijn fractie van het tegendeel overtuigd door hen uit te nodigen voor een bezoek aan de Duinengordel – ik wil deze commissie daar zelfs voor uitnodigen – om kennis te maken met de uitgestrektheid van onze bossen en natuur.

Het Nationaal Park Hoge Kempen telt ongeveer 5100 hectare natuur en bos. De Duinengordel telt 3000 hectare aaneengesloten bos. Bosland is het grootste bos van Vlaanderen. Zo kan ik nog een tijdje doorgaan. Het is een absolute meerwaarde voor onze provincie, waar we heel trots op zijn. Er is ook een economische meerwaarde uit te halen, getuige dat we toeristisch een belangrijke regio aan het worden zijn en zelfs dat onze eigen inwoners plaats genoeg hebben om zich te onthaasten. Daarom spreken we ook rustiger dan al onze collega's.

Gaan we het daar volledig mee redden in Limburg? Naar aanleiding van het aantreden van de deputatie in Limburg heb ik hier een artikel over 'Meer dan ooit inzetten op toekomstkansen voor alle Limburgers', verstuurd door de sp.a-Groenfractie. "Bovendien ligt Limburg ideaal om de logistieke draaischijf van West-Europa te zijn." Het is een uitspraak waar ik me volledig bij wil aansluiten.

Ik begrijp dan ook echt niet dat als er van een terrein van 100 hectare na een zeer zorgvuldige MER-screening natuurgebied behouden blijft, waarvan er 30 hectare wordt ontsloten als ongeveer de best ontsloten plaats van heel Limburg, het kot te klein is. Wel, het is het een of het ander. Als we een logistieke draaischijf willen worden, dan hebben we ruimte nodig voor projecten om er toegevoegde waarde aan toe te kennen. Tenzij we met die economische draaischijf bedoelen dat het verkeer van de Antwerpse haven naar het Ruhrgebied rijdt. Dan weet ik niet wat de economische meerwaarde daarvan is, tenzij we daar ergens een slagboom zetten en tol vragen voor de doorgang.

Ook wat het bedrijf Essers betreft, denk ik dat we toch eens moeten durven te kijken naar de opportuniteiten, dat we los van dogma's en sterke boutades eens moeten durven te kijken naar het dossier zelf. Waarover gaat het? Het gaat over een dossier waarvoor die 30 hectare aaneengesloten gebied nodig is, gewoon wegens het concept van het bedrijf dat daar komt, die farmalogistiek waarbij er onmiddellijk bij aankomst opnieuw wordt verscheept. Ik meen trouwens dat dit een heel duurzaam procedé is, want dat garandeert een 100 procentbelading van alles wat daar vertrekt. Daarom lijkt het me ook niet verwonderlijk dat er niet minder dan achttien verschillende sites zijn onderzocht, die niet dienstig bleken te zijn voor dat bedrijf. Die 30 hectare aaneengesloten gebied, dat was dus een absolute winst.

Laten we trouwens ook eens terug tot de essentie van de zaak komen. Voorzitter, mijn uitnodiging aan de collega-parlementsleden om de echte waardevolle natuur in Limburg eens te komen bezoeken, blijft daarmee. Waarover gaat het hier? Het

gaat over 12 hectare. Het studiebureau Aeolus, dat u kent, mevrouw Lieten, heeft met betrekking daartoe in 2006 een bosbeheersplan gemaakt waarbij men kwam tot een scherm slagsysteem, of hoe heet dat? Het was alleszins een feit dat dit bos zou worden gekapt om een jong bos kansen te geven, en daarbij zou de volledige ondergrond verdwijnen. Dat gebeurt vandaag dus ook. Alleen gebeurt het op een andere plaats. Dit even om het verhaal tot zijn werkelijke proporties terug te brengen. Waar het dan opnieuw wordt gerealiseerd, daar gaat het over 14 hectare in plaats van over 11 hectare. De burgemeester van de stad Genk heeft daar nog een schepje bovenop gedaan door te stellen dat hij de verkoop van gronden wil gebruiken om het natuurgebied De Maten uit te breiden.

Collega's, men moet dus eens ophouden met hier te doen alsof daar zeer lichtzinnig mee is omgesprongen. Het gaat hier trouwens over vierhonderd extra jobs, en wie durft vandaag te zeggen dat die niet broodnodig zouden zijn voor Limburg?

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw Lydia Peeters (Open Vld): Voorzitter, minister, geachte leden, collega Ceyssens heeft hier eigenlijk al een heel duidelijk betoog gebracht, dat ik volledig kan onderschrijven. Er is de jongste weken heel wat commotie geweest, met heel wat persartikels die soms de haren ten berge deden rijzen, zeker als men dan moest lezen dat de natuur moet wijken voor jobs. Als straks het SALK weer wordt geëvalueerd, dan denk ik dat iedere Limburger weer heel hard zal roepen dat we die jobcreatie nodig hebben, dat men moet zorgen voor jobs, dat men moet zorgen voor bijkomende tewerkstelling, dat men ervoor moet zorgen dat Limburg inderdaad die logistieke poort wordt, en dat men er ook voor moet zorgen dat de uitbreidingsmogelijkheden van bestaande bedrijven niet worden gehypothekeerd. Dat stond ook in het SALK, mevrouw Lieten.

Ik vind het dan ook heel vreemd dat men hier vandaag vragen durft te stellen, zowel met betrekking tot het ene, waaromtrent nu recent die conceptnota is goedgekeurd, als met betrekking tot het ontwerp-RUP voor het bedrijf Essers. Men komt hier vandaag stellen dat er nu toch die Fordsite is, dat er nu toch een bedrijf van 140 hectare ligt. Als een bedrijf vandaag dus wil uitbreiden, dan moet dat maar eventjes verhuizen naar de site van Ford Genk, waarvan we weten dat die voor watergebonden bedrijvigheid geldt. Ik vind dat een zeer vreemde redenering. Ik vraag me af of men diezelfde houding zal aannemen als we straks opnieuw het SALK gaan evalueren. Ik hoop alleszins van niet.

Bijkomend wil ik in dezen toch ook wel echt pleiten voor rechtszekerheid. In deze commissie hadden we het meermaals over talrijke procedures die lopen, over de MER-procedures die lang lopen, over de ruimtelijke uitvoeringsprocessen die lang lopen, over het aanvechten van de procedures en de lang lopende procedures bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen of de Raad van State. Minister, ik wil u vooral vragen dat u in dezen, zeker wat het ontwerp-RUP voor Essers betreft, dit zou voortzetten zoals het tot op heden is gelopen. Er is een plan-MER opgemaakt voor heel dat gebied. In het kader van dat plan-MER heeft men een passende beoordeling opgesteld, heeft men nagekeken of er een significante invloed zou zijn op die bijzondere beschermingszone die daar ligt, op die Habitatrichtlijngebieden. Overall was het resultaat dat er geen ongunstige beïnvloeding zou zijn.

Dat plan-MER is eind 2014 goedgekeurd. Misschien heeft de minister daar wel weet van, maar bij mijn weten is dat niet aangevochten bij de Raad van State. Dat plan-MER is dus definitief. Ook die passende beoordeling is definitief. Als men dus vandaag de dag op basis van een recent document van eind 2014 geen verdere beslissingen mag nemen, dan vraag ik me af waar de rechtszekerheid nog is, en welk nut het dan nog überhaupt heeft om een planproces op te starten. Dat wil ik bij dezen toch wel duidelijk meegeven. Ik heb ook het ontwerpadvies

van de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening - Onroerend Erfgoed (SARO) op het ontwerp-RUP gelezen. Natuurpunt heeft zich ter zake inderdaad onthouden. Ik verwijs echter opnieuw naar het plan-MER, waarbij alles is onderzocht. Dan vind ik dat alles een heel vreemde gang van zaken.

Ik denk dat men consequent moet blijven. Willen we die bijkomende jobs in Limburg, dan moet men vooruit met dat ENA-project, dat al sinds 2004 loopt en waarbij er wel degelijk evaluaties zijn gemaakt, en waarbij er ook rekening is gehouden met de sluiting van Ford Genk. Dan is er ook dat ontwerp-RUP voor Essers, die als grootste werkgever van Limburg vandaag de dag een uitbreiding vraagt. Ik denk dat we dat alleen maar kunnen toejuichen. Ik hoop dan ook dat rechtszekerheid hier opnieuw kan zegevieren, en dat we inzetten op die bijkomende jobs.

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

De heer Piet De Bruyn (N-VA): Voorzitter, minister, geachte leden, voor alle duidelijkheid, ik ben in Limburg getogen, en ik ben nog altijd iemand met sterke Limburgse roots, maar ik wil toch voorstellen dat we het dossier wat ruimer bekijken. Ik heb heel veel begrip en heel veel respect voor de emotie die ik al vele maanden merk als er over deze dossiers wordt gesproken. Die is heel begrijpelijk. Ik zeg het nog eens. Ik ga toch proberen dit van iets meer afstand en iets rationeler te bekijken.

Collega Peeters, in dat opzicht heb ik begrip voor alle vragen die worden gesteld. U zegt die niet allemaal consequent of niet logisch te vinden. Dat kan zijn, maar ik denk dat voor elke fractie en elk parlementslid telt dat hij die vragen moet kunnen stellen waarmee hij wordt geconfronteerd, waarmee hij zit. Dan is het aan de minister om te antwoorden, en dan zullen we wel zien of dat duidelijkheid heeft gebracht. *(Opmerkingen van mevrouw Ingrid Lieten)*

Laat ik beginnen met enkele vaststellingen. Ik denk dat het goed is dat er een beslissing is genomen. Dat is heel belangrijk voor ons. Dit dossier sleept al vele jaren aan. Daar wordt niemand beter van. Wat zagen we? Mensen nemen steeds sterker positie in op vooringenomen standpunten, en dat maakt het uitwerken en bereiken van een oplossing almaar moeilijker. De Vlaamse Regering heeft een beslissing genomen. Dat is een goede zaak.

Ook belangrijk en een goede zaak is dat Limburg nieuwe economische impulsen krijgt. We kunnen daarbij betreuren dat die niet volledig kunnen worden gefocust of gerealiseerd op de zone die is vrijgekomen door het stopzetten van de activiteiten van Ford Genk, maar daar hebben we begrip voor. Niet alle economische impulsen die nodig zijn in de provincie, kunnen daar op een voldoende logische, bedrijfslogische manier worden ontwikkeld.

Minister, ook wij hebben toch ook een aantal vragen. Die hebben dan onder andere te maken met de keuzes die zijn gemaakt in het gebied Groene Delle. Dan kunnen we niet anders dan enigszins in de geschiedenis duiken. Uit een effectsynthese uit 2004 bleek al heel duidelijk dat milderende compenserende maatregelen niet zouden volstaan, gelet op de sterk significante milieueffecten met betrekking tot natuur en landschap indien de volledige zone zou worden ontwikkeld. Collega's wezen er al op dat het gaat om een zone van in totaal meer dan 100 hectare. De Vlaamse Regering heeft toen al beslist, ik dacht eind april, om slechts een beperkte inname van de zoekzone voor bedrijvigheid te overwegen, en dan nog op voorwaarde dat "sluitende garanties voor de vrijwaring en/of volwaardige compensatie" van de aanwezige natuurwaarden via de beperking van de oppervlakte van de voorgestelde uitbreiding zouden worden gerealiseerd.

De vraag is nu of de beslissing die de regering op 17 juli heeft genomen, daarmee strookt of daar haaks op staat. We spreken hier over een zone van meer

dan 31 hectare bijzonder waardevol ecologisch gebied, dat misschien niet planologisch, maar ecologisch uiteraard aansluit bij het ruimere gebied van De Wijers, waarnaar collega's ook al hebben verwezen. Ik denk dat we de vraag kunnen stellen of de kosten die gepaard zullen gaan met de ontsluiting, met de ontwikkeling, met de compensatie, opwegen tegen de opbrengsten die er voor de economische exploitatie van watergebonden bedrijvigheid zal zijn.

Het is toch ook een beetje opmerkelijk dat, op het ogenblik dat de discussie liep over de afbakening van Hasselt-Genk, men toen heeft beslist dat men het gebied niet verder zou uitbreiden dan wat er ter tafel lag. De economische partners waren daarbij betrokken. Dat ging ruimer dan de werkgevers. Het gaat misschien om een ander soort gebied, dat anders is georiënteerd, maar nu zien we dat men toch op zeer korte afstand een gebied van 30 hectare ontwikkelt.

Ik denk dat u daaruit hebt begrepen dat we kennis hebben genomen van de keuzes die zijn gemaakt en die kunnen begrijpen, maar dat het qua natuur voor ons iets meer had moeten zijn. Er is hier gewezen op het belang van natuurgebieden, van bosgebieden, ook voor de economische factor van toerisme, zachte recreatie enzovoort. We denken dat die pijler voor Limburg een ongelooflijke troef is en moet blijven, en dan ook alle kansen op verdere ontwikkeling verdient.

Ik denk dat het collega Beenders is geweest die heeft verwezen naar de commissievergadering van 10 maart. Minister, u zei toen al – terecht, lijkt me – dat u niet wou vooruitlopen op de conclusies van de bijkomende inschatting van de situatie en het overleg dat nog liep met de actoren, en dat er inderdaad een maatschappelijke kosten-batenanalyse zou worden uitgevoerd met betrekking tot de diverse zoekzones. Zeer specifiek interesseert het ons in eerste instantie of dat ook daadwerkelijk is gebeurd met betrekking tot Groene Delle, maar bij uitbreiding ook voor de andere zoekzones.

U bent minister van Omgeving, maar ik richt me nu even op uw bevoegdheid met betrekking tot het natuurbeleid. Hoe staat u als ter zake bevoegd minister zelf tegenover de keuze om een aanzienlijk deel van het natuurgebied Groene Delle om te zetten in industrie, onder andere gezien de bepalingen in uw beleidsnota Omgeving dat u waardevolle natuurgebieden maximaal vrijwaart? Bestaat er immers ook geen gevaar dat het andere deel van Groene Delle, nu beschermd, op termijn een druk zal ondervinden die zal leiden tot een geheel of gedeeltelijk sneuvelen, wat wij absoluut niet zouden willen zien gebeuren?

Voorzitter, ik heb begrepen dat collega Vandaele ook nog wel een aantal opmerkingen zou willen maken met betrekking tot de zonevreemde bossen.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, goed dat collega De Bruyn me eraan herinnert. Ik wou inderdaad nog iets algemeen zeggen. Het dossier van de zonevreemde bossen, of laat ons zeggen de ruimtelijk kwetsbare bossen, gaat al vrij lang mee. Tijdens de vorige regering hebben we er ook al een aantal keren over samengezeten. Dat staat ook in het regeerakkoord.

Minister, in uw beleidsnota Omgeving schuift u de uitvoering van de conceptnota door herbestemming via planologische initiatieven ook expliciet naar voren. We hebben dat ook zo overgenomen in de motie die we als meerderheid hebben goedgekeurd. We stelden dat we waardevolle ruimtelijk bedreigde bossen proactief wilden beschermen door herbestemming.

Nu heb ik de indruk – het is meer dan een indruk – dat u het nu over een andere boeg gooit. In een persbericht van begin september had u het blijkbaar over een andere methodiek. U zou niet langer RUP's opmaken, maar u wilt de meest

bedreigde bossen beschermen via een beslissing van de Vlaamse Regering, zonder herbestemming naar bos- of natuurgebied. U sprak daarbij ook van afwijkingsmogelijkheden. Waarom verlaat u dat pad van bijvoorbeeld sectorale RUP's om die boscomplexen te beschermen, via de omzetting naar de juiste planologische bestemming? Misschien kunt u daar toch wat dieper op ingaan. Nu, voor onze fractie is het belangrijk dat de meeste waardevolle bossen daadwerkelijk worden beschermd. De manier waarop is eigenlijk niet zo belangrijk, als het maar goed, snel en efficiënt gebeurt. Toch had ik graag wat uitleg over die andere aanpak waarvoor u nu blijkbaar kiest. Zal die nieuwe methodiek volgens u tot een betere, snellere en efficiëntere bescherming leiden?

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum-Vandevorde (Groen): Voorzitter, minister, geachte leden, er is hier al heel veel gezegd. Over de Esserskwestie zal collega Danen straks wel reageren op de Limburgse collega's, maar het volgende valt me wel op. De voorbije jaren werd altijd gezegd dat we ons terugplooiën op de Europees beschermde of te beschermen natuur, maar zodra die ook maar een beetje in vraag wordt gesteld, wordt blijkbaar de redenering gemaakt dat er toch genoeg bos is in Vlaanderen of in Limburg. Dat mag dan ook wijken zodra dat onder druk komt te staan door de mogelijke uitbreiding van een bedrijf. Dat is een wat vreemde dynamiek, maar goed.

Minister, mijn bijkomende vraag sluit aan bij wat de heer Vandaele stelde. Er zijn diverse concrete dossiers waarover vragen kunnen worden gesteld, maar er is inderdaad nog altijd het grote debat over de bescherming van de zonevreemde bossen. Dat is een discussie die al enkele jaren woedt. Er worden af en toe wel eens stapjes vooruit gezet, maar het zijn altijd heel schuchtere stapjes. U hebt recent inderdaad de analyse gemaakt dat alles via ruimtelijke planning beschermen te tijdrovend is. Wat gaat er nu eigenlijk gebeuren? U hebt duidelijk gecommuniceerd. Er is een artikel geweest in De Standaard. Bij mijn weten is er echter geen enkele regeringsbeslissing. Dat betekent dus dat er eigenlijk nog altijd geen definitieve regeling is met betrekking tot de bescherming van de zonevreemde bossen. Klopt dat? Is er geen regeringsbeslissing? Als dat niet het geval is, u hebt een voorstel gedaan. Wordt dat nu gedragen door de meerderheid, ja of neen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Geachte leden, dat zijn heel wat vragen, waarop ik graag een antwoord zal formuleren. Het klopt dat er over het ENA al heel veel jaren wordt gepraat. Er is in 2004 ook een beslissing genomen door de Vlaamse Regering. Je kunt niet blijven studeren en rondjes blijven draaien. Op een bepaald moment is het ook wel tijd om eens knopen door te hakken en duidelijke beslissingen te nemen. Dat is wat deze Vlaamse Regering heeft gedaan. We hebben inderdaad beslissingen genomen. We zorgen ervoor dat we voortbouwen op wat in 2004 is afgesproken, maar we zorgen er ook voor dat dat wordt geactualiseerd. Ondertussen zijn er jammer genoeg nieuwe ontwikkelingen in Limburg. Ik denk dan natuurlijk inderdaad aan het feit dat de Fordterreinen zijn vrijgekomen. Daar is dus ook rekening mee gehouden. Om die reden worden ook een aantal andere ENA-terreinen niet meer ontwikkeld of pas later ontwikkeld. We hebben bijvoorbeeld ook beslist om de ENA-zoekzone Genk Zuid-Oost niet meer te ontwikkelen. Dat is een gevolg van de actualisatie die we hebben gedaan.

Mijnheer De Bruyn, u, maar ook andere leden hebben naar de kosten-batenanalyse gevraagd. Die is gebeurd. Die is uitgevoerd door nv De Scheepvaart, dat onder de bevoegdheid valt van collega Weyts. Toen de vraag hier is gesteld om het document over te maken, heb ik die vraag ook meteen geformuleerd aan mijn collega en aan nv De Scheepvaart. Tot op vandaag heb ik die studie niet,

maar ik hoop dat die snel zal worden overgemaakt aan het secretariaat. Daarin is dus die volledige kosten-batenanalyse doorgevoerd met betrekking tot de Groene Delle. Zoals hier in het parlement is gezegd, is dat studiewerk daadwerkelijk verricht, door collega Weyts. Ik denk dat hij die studie wel snel zal overmaken aan het parlement.

Dan waren er de vragen over de Groene Delle en het feit dat daar de afweging is gebeurd van natuur versus industrie. Wat niet klopt, is dat de Groene Delle recent ingekleurd zou zijn als natuurgebied. Het heeft verschillende bestemmingen gekregen in het gewestplan van 1979. Het is goed om altijd terug te keren naar de essentie en naar wat eigenlijk de feiten zijn. Het was inderdaad natuurgebied, maar ook voor een deel landschappelijk waardevol agrarisch gebied, en ook voor een deel ontginningsgebied. Zolder Lummen-Zuid is een terrein dat mooi aansluit bij het bestaande bedrijventerrein Zolder-Lummen. Dat heeft een zeer goede ligging ten aanzien van het knooppunt Lummen, maar dat weet u allemaal, en het ligt ook nog eens aan het Albertkanaal.

De ontsluiting van het gebied is voor een groot deel ook reeds op punt gesteld. Dat kan dus eigenlijk vrij snel worden ontwikkeld, en kan dus inderdaad ook voor die werkgelegenheid zorgen. Het is een economische toplocatie, die heel veel potentieel en ook zichtbaarheid heeft. Dit zal dus worden ontwikkeld als een kwalitatief bedrijventerrein, zowel qua voorkomen en uitstraling als qua intensief ruimtegebruik.

Ik had ook een vraag over het al dan niet watergebonden zijn. Als er een gewestelijk RUP wordt opgemaakt, dan wordt dat daadwerkelijk opgenomen in de voorstellen: er kunnen dus geen vergunningen worden verleend als dat niet watergebonden is. Daarin wordt dus voorzien. Dat wordt wel degelijk afgedwongen aan de hand van de vergunning.

Er werd ook gevraagd naar de planningsinitiatieven van lokale besturen. De beslissingen in verband met de zoekzone Zolder Lummen-Zuid werden door de Vlaamse Regering genomen, in 2004, maar ook recent. Het is ook de Vlaamse Regering die zal moeten instaan voor het concretiseren daarvan – de ruimte, de mobiliteit, de economie – in het ENA. Dat gebeurt maximaal in samenspraak en overleg met de lokale besturen. Uiteraard moeten initiatieven ook op elkaar worden afgestemd. Dat gebeurt ook. Er zijn ook gesprekken, maar helaas merken we dat er hier en daar soms ook wel andere standpunten zijn. We proberen dan kort te sluiten.

Er hebben ook heel wat infomomenten plaatsgevonden. Er was zelfs een heuse infomarkt. Voor het Antwerpse gedeelte vond die plaats op 19 mei te Geel, voor Limburg op 26 mei in Hasselt. Iedereen was uitgenodigd: lokale besturen, betrokken administraties, middenveldorganisaties, actiegroepen, bedrijven ... Vanwege de Vlaamse overheid waren de leden van het dagelijks bestuur ook aanwezig. Op die manier waren het departement Ruimte Vlaanderen, het Agentschap Ondernemen, het Agentschap Wegen en Verkeer, het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie en ook nv De Scheepvaart daar dus ook aanwezig. Er waren infopanelen, overzichtskaarten: alles over de acties was ter beschikking. Er was ook de mogelijkheid om vragen te stellen en te reageren. De opkomst was inderdaad beperkt. We stellen dat vast. Dat is natuurlijk jammer. Verder gericht overleg naar aanleiding van de beslissing van 17 juli zal ook nog plaatsvinden. Ter gelegenheid van tien jaar ENA was er trouwens ook een infomarkt en werd er een brochure opgemaakt.

Ik denk dat we allemaal beamen dat natuurontwikkeling goed is voor het toerisme. Dat is ook de reden waarom we zoveel investeren in die Limburgse natuur. Ik denk aan de vele projecten die daar lopen, aan de vele terechte subsidies die

daarvoor naar Limburg gaan. Ik denk aan de Maasvallei, het Nationaal Park Hoge Kempen, Bosland, Duinengordel, De Wijers, het Grenspark Kempen-Broek, en zo kan ik nog een tijdje doorgaan. We vinden dat dus belangrijk. We blijven daar ook verder in investeren. Mijnheer De Bruyn, als minister van Natuur kan ik daar natuurlijk alleen maar tevreden over zijn. Dat neemt echter niet weg dat we er ook voor moeten zorgen dat er in Limburg ook moet worden gewerkt aan andere werkgelegenheid, en ook aan economische ontwikkeling. Dat is ook een beslissing die al door diverse regeringen is genomen. We doen ook inspanningen – het Limburgplan, SALK – om ook die economische ontwikkeling in Limburg vooruit te helpen, in harmonie met de natuur, het toerisme en de recreatie die er is in Limburg. Wat de bedrijvigheid betreft, werkt de Vlaamse overheid dus al sinds 2004 ook aan een concreet actieprogramma, om dat op die manier ook planmatig aan te pakken.

Dan zijn er de vragen over de sluiting van Ford Genk en de nieuwe situatie. Zoals ik daarnet al zei, klopt het niet dat het feit dat die Fordsite is vrijgekomen, geen invloed heeft gehad op recente beslissingen. Dat is wel degelijk meegenomen. Dat is ook de reden waarom we hebben beslist dat de zoekzone Genk Zuid-Oost niet meer zal worden ontwikkeld. Daarmee kan ook een enorm reservegebied voor industrie, samen met andere deelprojecten, waaronder ook ruimtelijk bedreigde bossen, ontginningsgebied en dergelijke meer, worden omgevormd tot één groot Munsterbos, en kan dat op die manier ook worden ingekleurd. Daarvoor zal dus ook een planningsproces worden opgestart. Verder wordt beslist om de reeds in 2004 aangeduide bedrijventerreinen uit te stellen, om die pas op lange termijn te gaan ontwikkelen. Ook hebben we een beslissing genomen over het herstructureringsproject Kaatsbeek N702. Dat pure industriegebied is gelegen in dezelfde cluster als Ford Genk en zal dus door Vlaanderen worden herbested tot natuurgebied. Hetzelfde geldt voor Broechem-Ranst in de Antwerpse regio.

De Vlaamse Regering heeft dus alle verantwoordelijkheid op zich genomen om een evenwichtige beslissing te nemen. Dat is wat wij natuurlijk ook doen bij Ruimtelijke Ordening. Ik ben immers minister bevoegd voor de natuur, de landbouw en het leefmilieu, maar ook voor de ruimtelijke ordening. Het is net daar dat die afwegingen ook moeten gebeuren. We moeten ervoor zorgen dat we de schaarse ruimte die er is in Vlaanderen, optimaal en goed inkleuren, en ervoor zorgen dat we een goed antwoord proberen te formuleren op alle ruimtevragen die er zijn. U zult kunnen vaststellen dat de herstructurering van de Fordsite ook een van de specifieke ENA-acties is geworden. Niet alleen hebben we rekening gehouden met alle afwegingen, we hebben er ook voor gezorgd dat dat een specifieke actie is.

Mijnheer Danen, ik vind het een beetje eigenaardig dat u zegt dat de Groene Delle een symbooldossier is geworden voor de werkgeversorganisaties. Excuseer me, maar ik heb de indruk dat alle beslissingen binnen het ENA symbooldossiers zijn geworden, en dat dat niet alleen zo is voor de werkgeversorganisaties, maar ook voor heel veel andere organisaties, en dat is natuurlijk bijzonder jammer. De emotie speelt langs beide kanten, en op die manier is een sereen, rationeel debat eigenlijk niet meer mogelijk. Ik hoop dat we dat allemaal samen kunnen overstijgen en dat we op basis van het dossier en goede afwegingen goede beslissingen kunnen nemen. Dat hebben we ook gedaan met de Vlaamse Regering, heel collegiaal, allemaal samen, met alle partijen die mee in de Vlaamse Regering zitten, voortbouwend op beslissingen van de vorige regering, waarin ook andere partijen vertegenwoordigd waren.

Het hele planningsproces, met alle onderzoeken en analyses, heeft een kleine tien jaar in beslag genomen. U kunt dus ook niet zeggen dat we daar lichtzinnig mee hebben omgesprongen. Alles is goed onderbouwd. Er is de kosten-batenanalyse waarnaar ik daarnet verwees. Er is natuurlijk ook het MER. Bijvoorbeeld

voor het dossier Essers zijn in dat verband achttien verschillende locaties volledig onderzocht. Men heeft die onder de loep genomen. Men heeft bekeken of dat lukte, of dat kon. Mevrouw Lieten, ik zal niet ingaan op al die achttien alternatieven. Dat MER staat online en is voor iedereen toegankelijk. Er is geenszins sprake van achterpoortjes of achterkamertjes. Alles staat daar heel netjes in uitgewerkt, en u kunt dat tot in de details lezen. Wie daaraan voorbijgaat, doet de waarheid toch wel geweld aan. Er is dus niet over één nacht ijs gegaan. Dat is goed bestudeerd, en alle alternatieven zijn ook goed bekeken.

De ontwikkeling van het hele ENA is het gevolg van een uitgebreid planningsproces, dat zelfs al loopt van 2001 tot 2003, en ook van diverse beslissingen genomen door de regeringen. Het totale programma beoogt naast economische ontwikkelingen ook doelstellingen met betrekking tot open ruimte, infrastructuur en mobiliteit. Alle informatie, studies, beslissingen over het ENA zijn altijd heel transparant, heel actief meegedeeld. Ze staan ook allemaal online. Ze zijn allemaal te raadplegen.

Er werd ook specifiek gevraagd naar het bossencompensatievoorstel. Dat vormt een essentieel onderdeel van de aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning. Dat weet u. Indien er dus geen aanvaardbaar bossencompensatievoorstel kan worden voorgelegd, zal er dan ook geen vergunning kunnen worden verstrekt. Hoe met de milieu-impact zal worden omgegaan, staat trouwens ook allemaal in het goedgekeurde plan-MER, dat dus ook raadpleegbaar is.

Dan waren er ook een hele reeks vragen over de zonevreemde bossen. U weet dat ter zake inderdaad al een heel traject is doorlopen, en dat dit geen evidente oefening is. We willen immers natuurlijk allemaal, ook ik in het bijzonder, de meest waardevolle zonevreemde bossen beschermen. We hadden dus een eerste lijst. We hebben die ook uitgezuiverd. Alle zonevreemde bossen die onder de reservaatstructuur liggen, hebben we in mindering gebracht, want die zijn niet bedreigd. Het gaat over bedreigde zonevreemde bossen. Verder hebben we ook een screening gedaan van de resterende gronden. Dat is allemaal gebeurd door het Agentschap voor Natuur en Bos, samen met Ruimte Vlaanderen. De volgende parameters zijn in rekening gebracht: de oppervlakte, de biologische waarde, de leeftijd van de bosfragmenten, de ligging ten opzichte van de gewenste natuur- en bosstructuur en de instandhoudingsdoelstellingen, net als het schrappen van de reeds gerealiseerde bestemmingen en de toetsingen ten aanzien van beslist ruimtelijk beleid. Dat heeft allemaal een rol gespeeld bij het vastleggen van die hectaren. Het doel van de screening was om enkel het areaal over te houden van de meest waardevolle bossen die ook daadwerkelijk bedreigd zijn. Zo ontstond er een opdeling. Voor de toplaag, de meest waardevolle bossen moet daarbij ook een proactieve aanpak op Vlaams niveau worden gezocht. Er zijn die waarvoor wordt aangetakt op lopende of te starten trajecten, al dan niet op lokaal niveau.

Het is dus niet zo, collega's, dat wij de piste van het bestemmen via ruimtelijke uitvoeringsplannen hebben verlaten. Maar we stellen vast dat een aantal initiatieven lokaal moeten worden genomen en een aantal op andere niveaus, provinciaal of gewestelijk. Het zit vaak in AGNAS-processen (afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur) en dergelijke meer. Dat vraagt tijd. Wat ik juist wil vermijden, collega Vandaele, is dat wij wachten op die initiatieven en dat er ondertussen zaken gebeuren die we niet graag hebben. Daarom heb ik al een eerste keer aan de Vlaamse Regering aangekondigd – en waar we nog op moeten doorgaan – dat ik graag zou hebben, in afwachting van al die planningsinitiatieven, dat we daar een hoed over zetten en die bossen globaal beschermen zodat er 'en cours de route' geen accidenten gebeuren. Ik hoop, en ik hoor hier ook wel een en ander opborrelen, dat daar ook steun voor kan komen in de Vlaamse Regering. Dat is juist om ervoor te zorgen dat in afwachting

van al die planningsinitiatieven, die lang duren, dat we sneller tot de bescherming van die zonevreemde bossen kunnen komen.

Ik kon tot het terrein van Essers, de vergunning van Essers. Het terrein bedoeld voor de uitbreiding van Essers, is niet opgenomen in de toplaag, in die 12.500 hectare, collega's. Het gaat hier over een bebost perceel, met hoofdzakelijk aanplanting van grove den. De 12.500 hectare waarvan sprake zijn niet in natuur- of bosgebied gelegen maar in een gebied van een andere bestemming.

De Vlaamse Regering keurde op 31 januari 2014 een conceptnota goed voor de aanpak van ruimtelijk bedreigde bossen. We bewandelen drie sporen. We gaan de sectorale wetgeving aanpassen inzake bosbescherming. Er is de bescherming van de meest waardevolle bossen uit de toplaag door herbestemming – dat blijven we dus aanhouden. En er is de ondersteuning van lokale besturen voor alle potentieel bedreigde bossen. Ondertussen hebben we aan die drie sporen uitvoering gegeven.

Wat betreft het eerste spoor, het bijsturen van de sectorale wetgeving, is er een interne richtlijn voor het behandelen van ontbossingsdossiers. Die is strenger en wordt op die manier gehanteerd door het ANB. We hebben in de Vlaamse Regering beslist dat er een verstrengde compensatie is. Er is een wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van nadere regels inzake compensatie. Die liggen in de lijn van het plan van aanpak en van de parlementaire bespreking die hier heeft plaatsgevonden. Ontbossingen van meer dan drie hectare zullen dus voortaan alleen in natura kunnen worden gecompenseerd. Ontbossing in Europees te beschermen boshabitat moet ruimer gecompenseerd worden, namelijk met een factor 3. Dat is ook wat wordt toegepast.

Het tweede spoor betreft het beschermen door herbestemming. Er is een inventarisstudie gebeurd. Die is afgerond. Ik heb daarnet al uitgelegd hoe we naar die verfijning zijn gegaan. Er zijn al heel wat initiatieven genomen. We hebben ook al een aantal ruimtelijke uitvoeringsplannen aangenomen waar effectief die bossen vertaald zijn naar een zone-eigen bestemming. Het is dus niet zo dat er op geen enkele manier uitvoering aan is gegeven. Alle planningsinitiatieven die lopen, houden daar voortaan ook rekening mee. Nu worden die reeds bij herbestemmingen doorgevoerd om deze bossen ook te beschermen. Bij ieder ruimtelijk planningsproces dat we sinds die studie opstarten, wordt rekening gehouden met die toplaag. Dat is bijvoorbeeld gebeurd bij de AGNAS-RUP's Gasthuisvelden-Donderheide en Dijlevallei.

Op 17 juli 2015 besliste de Vlaamse Regering over de verdere voortgang van het planningsproces van het Economisch Netwerk Albertkanaal. Dat weet u. Voor industriegebieden werd onder meer wegens de aanwezigheid van bestaand bos, beslist om ze niet te ontwikkelen en ze te gaan herbestemmen als natuur- of bosgebied. Ook in die beslissing is dus het feit van die zonevreemde bossen doorgetrokken. Het gaat om het industrieterrein Broechem-Ranst en het reservegebied voor industrie Genk-Zuidoost. Die RUP's worden opgestart. Dat zal daar in opgenomen worden. Het AGNAS-coördinatieplatform heeft op dat vlak instructies om die zonevreemde bossen mee te nemen. We zetten daar volop op in, collega's.

De mate waarin het bosfragment effectief beschermd is, kan slechts beoordeeld worden in zijn ruimtelijke context, en dat zal mee deel uitmaken van die ruimtelijke uitvoeringsplannen. Maar, zoals gezegd, denk ik dat we in tussentijd, voor al die bestemmingen worden uitgevoerd, best een algemene beslissing nemen om die bossen nu al te gaan beschermen. Ik zal met een uitgewerkt voorstel naar de Vlaamse Regering gaan. Ik heb het al een eerste keer afgetoetst zoals ik zei, en ik hoop dat we dat op die manier in de Vlaamse Regering tot een goed einde kunnen brengen.

Dan is er nog een derde spoor. Tegen eind 2015 wordt er een omzendbrief uitgewerkt waarin aangegeven wordt op welke wijze binnen ruimtelijke planningsprocessen moet worden omgegaan met die bossen.

Waarom worden er ondertussen waardevolle bos- en natuurgebieden met niet-groene bestemmingen verkozen als te ontwikkelen industriegebied, daar waar er in de betrokken regio nog heel wat beschikbare industrieterreinen zijn? Ik heb die vraag al eens beantwoord in de commissie, denk ik. Het Agentschap Ondernemen geeft aan dat er vandaag 903 hectare actief aanbod is in Limburg. Dit aanbod aan bestaand bedrijventerrein werd meegenomen bij alle afwegingen die gebeurd zijn, en ook in de plan-MER. Locatiealternatieven zijn getoetst aan criteria om te voldoen aan de plandoelstellingen. De conclusie van de alternatievenafwegingen waar de locaties aansluiten bij de bestaande hoofdzetel of als voorkeurslocatie worden beschouwd, zijn terug te vinden in de plan-MER waar ik daarnet naar heb verwezen. Uitgaande van al die onderzoeken heeft de Vlaamse Regering de locatie Genk Noord gekozen omdat het de enige locatie is waar de investering ook daadwerkelijk mogelijk is. Ik heb over deze ontwikkeling reeds formeel gesteld dat in principe mijn voorkeur uitgaat naar hergebruik van terreinen, maar in dit geval is dat niet mogelijk gebleken en hebben wij op basis van het dossier allemaal samen die beslissing genomen.

U vraagt om specifiek voor het terrein Genk Noord toe te lichten welke andere locaties werden onderzocht. Ik zou u willen vragen om wat dat betreft toch te kijken naar de goedgekeurde plan-MER waar al die initiatieven in staan. Dat is allemaal perfect te raadplegen. Alle overwegingen staan erin. Het is een lijvige studie. Dat toont aan dat we niet over één nacht ijs zijn gegaan.

De opmaak van een plan-MER is bedoeld om de overheid de nodige informatie te bezorgen en te kijken wat de gevolgen zijn en hoe we daarmee kunnen omgaan. Er wordt rekening gehouden met de feitelijke toestand op het terrein. Als het relevant is, wordt daar zeker rekening mee gehouden en moeten we ook onze beslissingen daarop afstemmen. Dat is in dezen gebeurd. We hebben daar rekening mee gehouden.

Uiteraard worden ook milderende maatregelen geformuleerd, die dan ook moeten worden uitgevoerd. Dat wordt ook uitgewerkt in de ruimtelijke uitvoeringsplannen.

De meeste vragen die bijkomend gesteld zijn, heb ik beantwoord bij de reeks vragen die waren ingediend, ofwel heb ik een zijsprongetje gemaakt om die ook te beantwoorden.

Collega's, het is een plan waar de volledige Vlaamse Regering achter staat, en dat de bedoeling heeft ervoor te zorgen dat in Limburg de werkgelegenheid veilig wordt gesteld en dat er ook een economische ontwikkeling kan gebeuren, maar met respect voor de natuur en uit grote zorg voor de verdere natuurlijke ontwikkeling van toerisme en recreatie die daar bestaat. Het is altijd een afweging die moet gebeuren. Een afweging zorgt er altijd voor dat er voor- en tegenstanders zijn. Ik denk dat wij een evenwichtige beslissing hebben genomen. We hebben dat gezamenlijk in de Vlaamse Regering gedaan. Het is een beslissing die goed onderbouwd is, die gebaseerd is op heel wat studiewerk. Er is heel wat onderzoek gebeurd, en dat is op een goed onderbouwde manier voorgelegd aan de Vlaamse Regering. Op basis daarvan hebben wij die beslissing genomen.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Mevrouw Ingrid Lieten (sp-a): Voorzitter, minister, collega's, ik zal niet ingaan op de sfeerschepping van sommige collega's alsof we hier moeten kiezen tussen natuur of economie. U kent mij. U weet ook wat ik in het verleden gedaan heb. Ik weet dat er altijd een afweging moet gebeuren en dat we moeten kijken naar wat

mogelijk is om economie en tewerkstelling mogelijk te maken. Maar ik ga er niet mee akkoord om natuur terug te dringen in reservaten, en alle andere kleine natuurgebieden, die er overal zijn en die op het gewestplan soms geen natuur of groen zijn, maar op te offeren. Het zijn meestal die kleine gebieden die voor de omwonenden een grote waarde hebben. Dat is in dit geval zo, of u dat nu betreurt of niet, voor de twee gebieden waar we het vandaag als casus over gehad hebben, namelijk het gebied in Genk Noord, wat de bewoners uit Winterslag en Zonhoven heel jammer vinden, en het gebied Groene Delle. Daarom mogen we wel vragen stellen aan de minister wat de overwegingen zijn geweest, hoe de afweging is gebeurd en hoe men daar verder mee omgaat. Ik ben blij dat de minister daar uitvoerig op in is gegaan op een correcte wijze.

Waar ik me niet mee akkoord kan verklaren, minister, is dat u voorbijgaat aan een Limburgse realiteit. U geeft zelf aan dat het Agentschap Ondernemen geteld heeft dat er in Limburg nog meer dan 903 hectare bestaand industriegebied en kmo-zone vrijliggend is, waar niets voor moet gebeuren opdat een bedrijf zich daar kan vestigen. We hebben daarbij dan nog eens, jammer genoeg, meer dan 100 hectare bij gekregen in Genk op de Fordsite, ook een gebied waarover we het allemaal eens zijn dat het zo snel mogelijk weer ontwikkeld moet worden, gesaneerd worden en ontsloten worden, zodat daar waardevolle industrie een plaats kan vinden. Minister, dat is iets wat voor ons onbegrijpelijk is. Als we 903 hectare hebben, als we het Fordterrein hebben, waarom moet dan dat kleine gebiedje van de Groene Delle – u hebt de zoekzone al serieus moeten beperken – dan toch nog onder de hakbijl? Waarom moet dat terwijl er zo veel andere plaatsen zijn?

Ik kan absoluut begrijpen wat u zegt over Essers, een bestaand bedrijf, dat ligt in Noord-Zuid. Ze hebben daar een activiteit. Dat is absoluut waar. Dat is een heel andere situatie. Je moet rekening houden met de bedrijfseconomische elementen. Ik begrijp dat dat een moeilijke afweging is. Maar in de Groene Delle vraagt er geen bedrijf een uitbreiding. Er gaan enorm veel kosten moeten worden gemaakt om een paar hectare te kunnen ontwikkelen. Minister, er is een slechte maatschappelijke kosten-batenanalyse om de Groene Delle op te offeren. Ik moet collega Danen gelijk geven: u bent gezwicht voor de druk van de werkgeversfederaties die ook in de vorige regering die druk sterk hebben opgevoerd. Ik kan dat bevestigen. Maar wij hebben met de vorige regering daar weerstand aan geboden. Bij de opmaak van het GRUP Hasselt-Genk zijn we inderdaad niet meegegaan in de redenering om van de Groene Delle industriegrond te maken. Ik moest vaststellen, hoewel ik de vrome woorden van collega De Bruyn hoor, dat deze regering wel overstag is gegaan en dat gebied heeft opgeofferd.

Ik snap het echt waar niet, minister, want ik denk dat u juridisch in de problemen gaat komen. U was geconfronteerd met twee gemeentebesturen die beide vroegen om in het kader van de ENA-studie het gebied dat op hun grondgebied lag, niet om te vormen tot industriegebied. Twee gemeentebesturen waarvan de gemeenteraden dat gevraagd hebben. Twee gemeentebesturen waarvan de inwonerscomités dat gevraagd hebben. Twee gemeentebesturen die allebei in vogelvlucht op dezelfde afstand liggen van Ford Genk. Voor het ene gemeentebestuur zegt u: er is nu Ford Genk, dus we gaan dat gebied niet ontwikkelen. Voor het andere gemeentebestuur gebruikt u dat argument niet. U hebt niet met gelijke argumenten gewerkt. Ik betreurt dat ten zeerste.

Minister, het is me nog niet helemaal duidelijk. U hebt uitgebreid geantwoord. Is het nu zo dat u aan de Vlaamse Regering een generieke maatregel gaat voorstellen om die 12.500 hectare bos onmiddellijk te beschermen? Oké. Dat vind ik een heel goed idee.

Ik hoop dat u daarin gesteund wordt door al uw coalitiepartners. Ik hoop dat ze u ook steunen, want er zal in compenserende maatregelen moeten worden voorzien.

Er zal op een fatsoenlijke manier moeten worden omgegaan met de eigenaars. Ik hoop dat u daarin slaagt. Als u daarin slaagt, zult u een grote stap vooruit zetten en dan ga ik er ook van uit dat die generieke maatregel ook een gesloten generieke maatregel is en niet een maatregel die een symbolische waarde heeft waarop de eerste de beste werkgeversorganisatie daarna weer uitzonderingen kan vragen. Ik heb collega De Bruyn hier gehoord. Ik ga er in ieder geval van uit dat u de steun van zijn partij hebt als u dat voorstelt. Ik hoop dat wij dat nieuws heel snel mogen vernemen bij de beslissingen van de Vlaamse Regering.

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

De heer Rob Beenders (sp.a): Minister, u had zich die ruime uitleg kunnen besparen door gewoon te antwoorden dat ENA een politieke deal is, want dat is het ook. Dat is ook de reden waarom de mensen in opstand komen. Ze begrijpen niet dat u deze beslissing genomen hebt met argumenten uit de studie die elkaar gewoon tegenspreken. Het is heel duidelijk – dat heb ik niet gezegd, dat heeft de burgemeester van Bilzen zelfs in haar huis-aan-huiskrantje gezegd – dat ze in de regeringsonderhandelingen met u is overeengekomen om in Bilzen het industriegebied niet te ontwikkelen. Wat krijgt CD&V in de plaats? De Groene Delle. U had dat gewoon mogen zeggen. Dat is geen schande. Het had u zelfs gesierd als u zo eerlijk was geweest. Want dat zijn de feiten.

U bent zich in bochten aan het wringen om uit te leggen waarom de Groene Delle een goed verhaal is. U maakt er een discussie van over voor of tegen jobs. Het heeft niets te maken met voor of tegen jobs. Ik ben zelf schepen van Ruimtelijke Ordening geweest in Hasselt. Ik ken het dossier door en door. En als er één stad in Limburg is die mee gezorgd heeft voor jobs, dan is het Hasselt wel met de omvorming van landbouwgebied in zone voor detailhandel, waar Ikea nu gevestigd is en waar we gekozen hebben voor een perfect evenwicht van jobs. Ja, natuurlijk, dat zijn de vrienden van de Boerenbond. Dat is natuurlijk weer een andere partij die hiermee in de discussie komt. Maar als het gaat over voor of tegen jobs, dan kunt u niet verwijten dat we hier tegen jobs zijn. Dit is puur en alleen een politieke deal, waar CD&V tevreden moest worden gesteld en daarom moest de Groene Delle worden aangesneden.

Het klopt dat er geen ongelijke argumenten zijn gebruikt. Bilzen heeft argumenten gekregen waarom het niet ontwikkeld zou moeten worden tot industriegebied, die u perfect ook voor Hasselt had kunnen gebruiken, maar u hebt dat niet gedaan. Dat is uw eigen verantwoordelijkheid. Maar het is een principesbeslissing die u genomen hebt in de regering. U kunt daar nog op terugkomen. Wij hebben u een uitnodiging gestuurd om naar Limburg te komen om u te overtuigen dat het verhaal dat we hier vertellen, ook het juiste verhaal is. We willen u ook helpen om het dossier beter te begrijpen. We zijn ervan overtuigd dat wanneer de procedure in gang wordt gezet, u nog zult terugkomen op deze beslissing.

Ik zou toch nog een verduidelijking willen zien bij mijn derde vraag. U hoeft dat nu niet te doen. U mag me dat ook mailen. Ik zou echt wel een overzicht willen van beslissingen die genomen zijn de laatste vijftien jaar over het gebied, namelijk planningsinitiatieven die genomen zijn door welke minister rond de zone Zolder-Lummen-Zuid en de Groene Delle. Er zijn er immers de afgelopen jaren wel wat genomen die wel wat tegenstrijdig zijn. Als u zegt dat u voortbouwt op beslissingen van de vorige regering, dan doet u dat net niet bij de Groene Delle. In elk planningsinitiatief dat de Vlaamse Regering in de vorige legislatuur genomen heeft, is net de Groene Delle en Hasselt-Lummen-Zuid eruit gehaald. Nu zijn de socialisten uit de regering en nu wordt een bocht van 180 graden genomen om het dossier er toch weer in te krijgen. Dat is gewoon heel duidelijk.

Mensen snappen dat ook. Mensen zijn niet dom. Mensen zien dat en begrijpen niet waarom de politiek deze beslissing neemt en komen dan in opstand. Dan is het niet fijn dat u zegt dat die mensen die dossiers niet kennen of dat de mensen fout zijn en dat burgerinitiatieven met zaken bezig zijn omdat ze eigenlijk tegen economie zijn en voor elke groene kikker staan te springen. Dat is niet correct. Dat is niet de manier waarop we vandaag aan politiek moeten doen. Luister naar de mensen, luister naar de argumenten en forceer uw beslissingen niet, want in dit dossier bent u helemaal fout.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

De heer Johan Danen (Groen): Ik vind het ook een beetje jammer dat hier de valse tegenstelling naar voren wordt geschoven alsof het zou gaan om jobs of natuur. Een goede ruimtelijke ordening laat net zien dat jobs en natuur hand in hand kunnen gaan, wat hier in deze dossiers blijkbaar niet aan de orde is.

Ik heb ook weinig criteria gehoord, maar wel voor het dossier Essers. Ik ga er niet mee akkoord, maar ik heb ze wel gehoord. Maar als het over de Groene Delle gaat, zegt u eigenlijk zelf dat er meer dan 900 hectare industriegrond beschikbaar is in Limburg, maar toch moet per se de Groene Delle ontwikkeld worden. Waarom moet daar dan een park bij gecreëerd worden? Ik vind dat een vreemde gang van zaken. Ik zou echt eens willen horen wat de echte criteria zijn. Natuurlijk dat het goed gelegen is, maar dat zijn de andere gebieden ook wel. Ik vraag me af wat hier speelt.

U hebt vier of vijf keer gezegd dat de volledige Vlaamse Regering aan uw kant staat. Ik ben blij dat te horen, maar ik twijfel daar een beetje aan, want in aansluiting op onze vragen, hoorde ik van twee collega's dat ze eigenlijk al voor een stuk in uw plaats aan het antwoorden waren. Dat mag natuurlijk, er mogen vragen gesteld worden, maar er mogen ook parlementsleden gewoon antwoord geven. Maar van de N-VA vond ik de vraag een beetje onduidelijk, in die zin dat ze zeggen dat ze natuur ook belangrijk vinden. N-VA, ik zou u willen vragen, als je natuur echt belangrijk vindt en economie belangrijk vindt, zorg er dan voor dat deze dossiers worden teruggedraaid. Het kan nog. De deur staat open. Als dat gebeurt, is er misschien voor een van jullie een standbeeld weggelegd in Limburg, mijnheer De Bruyn. Ik hoop dat jullie die kans nemen.

Nogmaals, wij zijn ook voor jobs. Ik zou zelfs het volgende willen zeggen: als u doorgaat met het dossier rond Genk-Noord, het dossier Essers, stelt u zich op juridisch vlak heel kwetsbaar op. Ik heb de MER ook gelezen. Ik heb er van alles uit op kunnen maken. U zegt zelf dat als het over boscompensatie gaat, Europees habitatwaardig bos met factor 3 gecompenseerd moet worden. Kaarten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) geven aan dat daar habitatwaardige stukken bij zitten, maar in de MER vind ik daar heel weinig van terug. Minister, als u zeker wilt zijn, laat Essers dan uitbreiden, niet in natuurgebied maar wel op industrieterrein waar er voldoende van beschikbaar is.

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

De heer Lode Ceyskens (CD&V): Collega Lieten, ik heb alleszins kennis genomen van het feit dat u de uiteenzetting van collega Beenders wat betreft Essers nuanceert. Daar deel ik uw mening. Maar als we terugkomen op het verhaal van de Groene Delle, collega De Bruyn, kon ik niet meer helemaal volgen. Het zal aan mij liggen, denk ik. Ik dacht persoonlijk dat enerzijds-anderzijds ons handelsmerk was. Ik moet zeggen dat u ons ruim hebt overtroffen. Ik zou toch wel eens heel graag duidelijk weten of u nu voor of tegen die nota bent die op de Vlaamse Regering is gebracht door minister Schauvliege, minister Muyters en minister Weyts. Daar had ik eens graag een duidelijk antwoord op gehad.

Ik heb het een paar keer genoteerd, jammer genoeg heb ik het niet geturfd, maar we hebben het heel dikwijls over goede ruimtelijke ordening. Ik wil nog eens verwijzen naar het manifest van de vereniging van ruimtelijke planners dat net voor de zomer verschenen is. Als er nu iets is in ruimtelijke ordening dat belangrijk is en dat in het verleden over het hoofd is gezien, en waar we ook mee geconfronteerd worden in de mobiliteitsvraagstukken van vandaag, dan is het precies het aspect mobiliteit. Dat is in de ruimtelijke ordening dikwijls veel te weinig belicht geworden. Collega Beenders, uiteraard is iedereen blij met die Ikea en dat die in Hasselt ligt, maar of u hem op de goede locatie hebt gelegd wat aansluiting betreft, dat zal de toekomst uitwijzen. Daar zullen we dan over discussiëren. Maar hier ligt alleszins een terrein dat perfect ontsloten is. Ofwel nemen we dat ernstig. Ofwel zeggen we: wat we in 2012 hebben gezegd, namelijk dat we de logistieke draaischijf van West-Europa willen worden, was maar om te lachen. Collega Danen, collega Beenders en collega Lieten, u moet zich daar alle drie door aangesproken voelen. Het is een van de twee zaken. *(Opmerkingen van de heer Rob Beenders)*

Collega Beenders, dat is het nimbysyndroom.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw Lydia Peeters (Open Vld): Voorzitter, ik denk niet dat we vandaag al die verschillende meningen kunnen verzoenen. Minister, ik wil u alleszins vragen, in tegenstelling tot datgene wat collega Danen zegt, namelijk om niet door te zetten met het GRUP Essers, om daar wel degelijk werk van te maken, zodat de grootste werkgever van Limburg op dit ogenblik wel degelijk zijn uitbreidingsmogelijkheden kan realiseren.

Ik heb nog een bijkomende vraag. In de conceptnota van ENA las ik dat u Genk-Zuid-Oost niet verder gaat ontwikkelen. Ik hoor hier van alles over een politieke deal. Klaarblijkelijk weet collega Beenders daar veel meer van dan wie ook. Mijn vraag is: gaat u daar al snel een ruimtelijk uitvoeringsplan voor opmaken en gaat u de huidige paarse reservatiezone, die in 2014 verankerd werd als een mogelijke uitbreiding voor watergebonden bedrijvigheid, definitief schrappen?

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

De heer Piet De Bruyn (N-VA): Collega Ceyskens, ik wil u geruststellen. Ik heb geen last van 'enerzijds-anderzijds'. Ik doe wat een parlamentslid moet doen, en dat is de regering controleren en bevragen over beslissingen die ze heeft genomen, polsen naar de motivatie ervan en dan nagaan of die consistent is. Ik denk dat dat onze taak is. Als u daar 'enerzijds-anderzijds' in ziet, dan is u dat van harte gegund.

De heer Lode Ceyskens (CD&V): En het antwoord is?

De heer Piet De Bruyn (N-VA): Hebt u niet geluisterd of wilt u niet luisteren? Ik denk echt dat het probleem bij u zit en niet bij ons.

Ik wil nog één vraag herhalen waar de minister inderdaad niet op heeft geantwoord, wat wel vaker gebeurt. Minister, u moet goed begrijpen dat rond Groene Delle de onrust zal blijven bestaan. Ik heb expliciet gevraagd of de beslissing die nu is genomen, een bedreiging inhoudt voor het resterend gebied dat overblijft. U hebt daar niet op geantwoord. Ik zou het heel prettig vinden als u zou kunnen bevestigen dat het niet zo is zodat we zeker kunnen zijn dat de zone die nu beschermd is en ook blijft, omdat ze niet betrokken is in deze beschermingswijziging, ook nu van die status blijft genieten. Zo is er duidelijkheid, en dat is essentieel.

Minister, u hebt gezegd dat u heel lang hebt nagedacht over dit dossier, maar de vraag is of we niet te lang hebben nagedacht. Als je een beslissingsproces heel

lang laat duren – meer dan tien jaar –, dan is het onvermijdelijk dat belanghebbenden hun voeten in het zand vastzetten. Ik vind dat begrijpelijk, maar dat maakt het nemen van een beslissing achteraf niet beter. We – en dan bedoel ik alle partijen die betrokken zijn in beslissingsprocessen – zouden vaak wat dapperder moeten zijn en beslissingsprocessen – uiteraard met alle respect voor noodzakelijk onderzoek en alle inspraak, betrokkenheid en participatie – in belangrijke dossiers sneller tot een beslissing moeten laten komen. Dat is een gedeelde verantwoordelijkheid. Ik denk dat niemand in deze commissie wat dat betreft, de eerste steen zou durven te werpen.

De gemeenteraad van Genk heeft uiteraard ook gesproken over een wijziging van het ruimtelijk uitvoeringsplan voor het transportbedrijf Essers. Op 2 juli werd het advies goedgekeurd, eigenlijk door alle partijen, uitgezonderd PVDA+ en een onafhankelijk raadslid, dus ook PROgenk, waar Groen en sp.a deel van uitmaken. Het agendapunt werd goedgekeurd met 33 stemmen voor, zijnde CD&V, PROgenk, N-VA, het Vlaams Belang en Open Vld. Zo staat het op de website van de gemeente Genk.

Ik heb nog een klein vraagje. Wordt de herbesteding van het Munsterbos procesmatig gekoppeld aan de ontwikkeling van Groene Delle of niet?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, u zegt dat uw voorstel om tot een globale bescherming over te gaan, niet uitsluit dat er toch RUP's tot stand zouden komen. Als dat zo is – en collega Lieten leek daar uitdrukkelijk naar te vragen –, dan hebt u uiteraard onze steun.

Een ding uit uw persbericht van 4 september baart me echter zorgen. U spreekt over een afwijkingsmogelijkheid. Wat bedoelt u daar precies mee? U wilt een globale bescherming, maar u zegt er meteen bij dat er afwijkingsmogelijkheden zijn. Is dat niet onmiddellijk, nog voor de start, de achterdeur al openzetten om belangrijke biotopen toch verloren te zien gaan?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Het feit dat een stuk van de Groene Delle een herbesteding krijgt, is geen bedreiging voor de rest.

Collega Peeters, u vraagt of er een planningsinitiatief moet worden genomen om te schrappen. Het antwoord is 'ja'. Het wordt in stukjes gekapt: er zijn verschillende RUP's die moeten worden genomen. Het zal dus worden geschrapt, maar het is een apart ruimtelijk uitvoeringsplan.

Collega Vandaele, het is niet de bedoeling om in een uitzonderingsprocedure te voorzien die constant kan worden gebruikt. Het is de bedoeling om na te gaan wat we kunnen doen als er zich iets acuuts of ernstigs voordoet. Het is zeker niet de bedoeling om in de globale bescherming zomaar afwijkingen mogelijk te maken. De teksten zijn trouwens beschikbaar en kunnen binnen de Vlaamse Regering worden besproken om tot goede afwegingen te komen.

Er is blijkbaar wat twijfel of de Vlaamse Regering hierachter staat. Het is een beslissing die genomen is in de Vlaamse Regering en waar alle partijen achter staan. Ik krijg ook geen signalen dat het niet zo zou zijn, integendeel. Vandaag is minister Muyters op bezoek bij het bedrijf Essers, wat toch aantoont dat hij volledig achter de genomen beslissing staat.

De voorzitter: Mevrouw Lieten heeft het woord.

Mevrouw Ingrid Lieten (sp.a): Ik wil even reageren op collega Ceyskens, omdat hij blijkbaar nog altijd zoekende is naar de visie van sp.a-Limburg in verband met de logistieke bestemming in Limburg. Collega Ceyskens, ik wil u toch nog even helpen om uw geheugen op te frissen. We staan er absoluut achter.

Het is een van de redenen waarom burgemeester Vanvelthoven uit Lommel de gronden van Balendijk helemaal ontwikkeld heeft als industriegebied. Wij hebben al meermaals aan de regering uitdrukkelijk gevraagd om de Ford-terreinen over te dragen aan de Limburgse Reconvertiemaatschappij (LRM) om ze zo snel mogelijk te ontwikkelen als industriegebied.

Wij zijn sterke aanhangers van een noord-zuidverbinding, maar ik vrees dat deze regering niet voorbij collega Peumans zal geraken. Wij zijn sterke aanhangers van de ontwikkeling van het Spartacusplan, maar daar verliest collega Bourgeois helemaal het geloof. Wij zijn sterke voorstanders van de ontwikkeling van de trein, zowel goederen- als personen, maar de Federale Regering – waar ook uw partij deel van uitmaakt – legt alle investeringen stil, zelfs de vernieuwing van de stations. Op lijn 20 naar het noorden van Limburg, waar u ook vragende partij voor bent, zullen we nog dertig jaar moeten wachten.

Wij zijn dus voor de ontwikkeling van de logistieke poort, maar op een duidelijke, uitgebouwde manier met respect voor de natuur die haar rol ook heeft in Limburg.

Collega De Bruyn, de situatie van Essers is inderdaad niet te vergelijken met de Groene Delle. Voor de Groene Delle kan ik geen enkel argument vinden, voor Essers zijn er wel te vinden. Minister, ik denk dat het protest bij de bewoners ook een beetje zou kunnen verminderen als er duidelijkheid komt over de compensaties. Ik had u gevraagd of die compensaties ook komen op het grondgebied van Genk en Zonhoven en op welke manier die compensaties worden ingevuld. Er doen ideeën de ronde waar ook de inwoners van Genk en Zonhoven achter kunnen staan. Ik weet dat het geen verplichting is om de compensaties op hetzelfde grondgebied te doen, maar het zou wel goed zijn als dat hier zou gebeuren. Minister, kunt u zich engageren dat de compensaties inderdaad op het grondgebied van Genk en Zonhoven komen en dat u de lokale plannen die daar groeien, een ernstige kans zult geven?

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

De heer Rob Beenders (sp.a): Minister, ik had ook gevraagd om een overzicht te krijgen van alle planningsinitiatieven die rond het gebied Hasselt-Lummen-Zuid en de Groene Delle zijn genomen.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

De heer Johan Danen (Groen): Eerst en vooral: in de gemeenteraad van Genk heeft ons Groen-gemeenteraadslid zich onthouden om te kunnen toelichten waarom ze zich heeft onthouden.

Als het over Essers gaat, zeggen wij heel duidelijk dat Essers mag uitbreiden maar niet op die plek. Er is plaats genoeg.

Mijnheer Ceyskens, ik denk dat we wat visie betreft, weinig gemeen hebben, maar misschien toch iets en dat is dat we allebei de visie van de N-VA niet goed begrijpen.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega Lieten, een compensatie houdt natuurlijk in dat iets wat weg is, moet worden gecompenseerd. We zoeken dus hoe we dat zo

dicht mogelijk op een zo goed mogelijke manier compenseren. Het antwoord is 'ja', maar waar het precies zal komen, moeten we nog onderzoeken.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de vergoeding bij de verwerving van percelen van een Vlaams agentschap – 2996 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

De heer Johan Danen (Groen): Voorzitter, minister, collega's, geregeld zijn er in Vlaanderen bedrijven die het terrein voor hun economische activiteiten wensen uit te breiden. Aangezien economische activiteiten vaak omzoomd zijn door een groene buffer, vinden deze uitbreidingen regelmatig plaats op percelen die ingekleurd staan als natuurgebied. Sommige van deze percelen hebben zelfs het statuut van speciale beschermingszone, zoals de Habitat- en Vogelrichtlijngebieden, die samen Natura 2000 vormgeven. Veel van de percelen zijn in eigendom van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB). Wanneer een firma zijn terrein wenst uit te breiden met een aangrenzend perceel dat gelegen is in Natura 2000-gebied, dient er een bestemmingswijziging doorgevoerd te worden via een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP).

Minister, op welke manier verwerft een bedrijf de percelen waarvan ANB of een ander Vlaams agentschap de eigenaar is? Indien deze percelen door een agentschap worden verkocht, vindt deze verkoop dan plaats voor of na de definitieve beslissing van de bestemmingswijziging van het betreffende perceel? Welke verkoopprijs wordt hierbij gehanteerd? Indien deze percelen worden geruild, wordt dan de natuurwaarde van de percelen die bij deze ruil betrokken zijn, geïnventariseerd? Is er een vorm van compensatie indien het nieuwe perceel dat het agentschap verwerft, een lagere natuurwaarde heeft?

Wanneer de bestemming van een perceel wijzigt van de bestemming 'natuur' naar de bestemming 'industrie', dan dient de eigenaar van het perceel zogenaamde planbaten te betalen. Wanneer worden de bedragen die gehanteerd worden om de planbaten te berekenen, voor het laatst geactualiseerd? Hoe worden deze planbaten berekend bij de omzetting van de bestemming 'natuur' naar de bestemming 'industrie'? Wordt er bij de berekening van de planbaten rekening gehouden met de effectieve verkoopprijzen van soortgelijke gebieden in de regio, of gaat het om prijzen die in heel Vlaanderen gelden? Wie betaalt deze planbaten wanneer er sprake is van een grondruil?

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

De heer Lode Ceyskens (CD&V): Ik ben geïntrigeerd door de vraag. Ik had begrepen dat de stelling altijd was dat een bufferzone een onderdeel was van het industrieterrein an sich. De vorige vraag ging over een industrieterrein in natuurgebied, maar meestal wordt er bij de inplanting van industriegebieden gezocht naar andere gebieden dan natuurgebieden. Is het effectief vandaag zo dat er van het ANB gebieden worden gekocht die nadien gewoon worden omgezet in bufferzone? Ik dacht dat die buffer per definitie onderdeel uitmaakt van de industriezone. Diegene die de industriezone realiseert, moet ervoor zorgen dat die gronden gekocht worden, want de bedrijven zijn natuurlijk niet geïnteresseerd in een industriezone waarbij een landbouwer planbaten zou moeten betalen omdat zijn grond omgezet is naar industriegrond en ze onverkoopbaar zijn omdat ze in

de bufferzone liggen. Minister, hoeveel gevallen zijn er waarbij er effectief gronden van het ANB moeten worden gekocht om de buffer te realiseren?

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

De heer Johan Danen (Groen): Ik bedoelde 'buffer' in de ruimste betekenis van het woord. We hebben net het voorbeeld gehad van een industriegebied waar een natuurgebied naast ligt. Ik bedoel met 'buffer' een veel bredere strook dan de strook waardoor ze gebufferd zijn. Ik heb het dus niet over de bufferzones.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, ik wil even dieper ingaan op planbaten en planschade. Collega Ceyskens, ik vind nog altijd dat beide elkaars spiegelbeeld zouden moeten zijn in de beste der werelden. De procedures zijn verschillend. Het moment van betaling is verschillend. De bedragen zijn verschillend. In die mate zelfs dat besturen er soms voor terugdeinzen om initiatieven te nemen.

We spreken vaak over planologische ruil, over het schrappen van slecht gelegen woonuitbreidingsgebieden en betere bescherming van zonevreemde bossen. Die initiatieven durven wel eens vast te lopen op het onevenwicht tussen baten en schaderegeling.

Minister, in de commissie van 10 februari stelde ik u nog een vraag over de concrete timing voor de uitwerking van de conceptnota 'harmonisering compenserende vergoedingen', waar ook al een en ander over te doen is geweest. Welke stappen zijn intussen gezet wat betreft de verdere uitwerking van die conceptnota? Wordt de planbatenregeling daarin ook onder de loep genomen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega Ceyskens, er zijn geen terreinen in dat geval.

Het is zo dat in principe het ANB geen gronden vervreemdt, maar soms kan het niet anders. Het gaat dan vaak over andere openbare besturen die de grond nodig hebben voor de aanleg van een fietspad of een weg of voor een spoorweg. Dat is ook een van de redenen waarom Openbare Werken vraagt om in een uitzondering te voorzien bij zonevreemde bossen.

Wat in de praktijk wel gebeurt, is het ruilen van gronden omdat het in een aantal specifieke gevallen de beste aanpak is. Zowel een verkoop als een grondenuitruil vindt steeds plaats op basis van een schattingsverslag van de afdeling Vastgoedtransacties van de Vlaamse Belastingdienst. De opmaak van deze schattingsverslagen is sinds 1 januari een Vlaamse bevoegdheid. Een schattingsverslag wordt gebaseerd op de actuele marktwaarde van de grond waarbij vergelijkingspunten worden gehanteerd. Grondruil is in feite te beschouwen als een aankoop en verkoop tegelijk. Bij ruil wordt van beide percelen een schattingsverslag gemaakt. Indien uit dat verslag een verschil blijkt, dan moet dit uiteraard worden betaald. De schatting van de waarde van de grond is dus louter financieel. Natuurwaarde wordt niet in rekening gebracht.

In de praktijk hanteert het ANB het instrument grondruil om op vrijwillige basis versneld op een aaneengesloten oppervlakte natuurbeheer te kunnen doen. Om aan bosuitbreiding en graslandbeheer te doen, is het belangrijk om grote percelen te hebben, en dan kan grondruil soms een oplossing zijn.

De huidige bedragen zijn gebaseerd op de resultaten uit de studie tot bepaling van vermoede meerwaarde van bestemmingswijzigingen en planbatensysteem. Die studie is uitgevoerd door Stadim. De bedragen zijn intussen ook geïndexeerd.

De omzetting van de bestemming natuur naar industrie betreft een bestemmingswijziging van een zone die onder de categorie gebiedsaanduiding bos, groen of reservaat en natuur valt naar een zone bedrijvigheid. Dergelijke bestemmingswijziging kent een vermoede meerwaarde van 58,02 euro per vierkante meter. De berekening gebeurt per kadastraal perceel. Openbaar domein wordt niet belast. Op het totaalbedrag dat wordt verkregen door het vermenigvuldigen van de vermoede meerwaarde per vierkante meter met de oppervlakte, wordt dus een percentage toegepast dat groter wordt naarmate het totaalbedrag toeneemt. Dat staat allemaal in de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO). De bedragen afkomstig van planbatenheffingen worden voor heel Vlaanderen op dezelfde manier berekend. Conform artikel 2.6.5, ten achtste, van de VCRO zijn er geen planbaten verschuldigd als het perceel is opgenomen in een grondruilplan, zoals dat ook in het decreet Landinrichting staat dat hier is goedgekeurd.

Mijnheer Vandaele, we werken inderdaad aan de compenserende vergoedingen. Dat zit mee in de instrumentenkoffer. Normaal moet dat in de loop van het jaar 2016 rond zijn.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

De heer Johan Danen (Groen): Minister, u zei dat er bij grondruil geen sprake kan zijn van planbaten. Heb ik dat goed gehoord? Maar als de bestemming achteraf wijzigt, dan wel, neem ik aan.

Minister Joke Schauvliege: Ja.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Ingrid Lieten aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de invoering van statiegeld op blik en plastic flessen – 2923 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Lieten heeft het woord.

Mevrouw Ingrid Lieten (sp-a): Minister, ik stel deze vraag om uitleg omdat u al hebt onderzocht en nagekeken hoe u eventueel statiegeld zou kunnen invoeren om het zwerfvuil tegen te gaan. Tegelijk stond in Het Belang van Limburg de voorbije dagen een serie over het zwerfvuil. Daar stonden heel interessante cijfers in, die ik graag wil toetsen. Uit de studie blijkt dat 94 procent van de Limburgers wil dat de overheid strenger optreedt tegen het achterlaten van zwerfvuil. Dat staat in schril contrast met het zeer beperkt aantal pv's dat wordt uitgeschreven. Ik laat in het midden waarom.

Zwerfvuil is voor veel mensen een enorme bron van ergernis. Het heeft een grote impact op ons leefmilieu, op de leefkwaliteit in onze straten en onze landschappen. Ik weet dat u daar ook zo over denkt en zich afvraagt of statiegeld op plastic flessen en blik kan worden ingevoerd. Een recente OVAM-studie (Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij) over statiegeld geeft onomwonden aan dat 40 procent van het zwerfvuil kan worden voorkomen door de invoering van het statiegeld. Ook onderzoek van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) geeft cijfers in die grootteorde aan. Dat weet u ongetwijfeld ook.

Uit de studie van Het Belang van Limburg blijkt ook dat de inwoners daarvoor te vinden zijn. Acht op tien Limburgers zien statiegeld als de oplossing voor zwerfafval. U gaf zelf aan hier voorstander van te zijn. De resultaten van de voorbereidende onderzoeken die u hebt gevraagd, zouden begin september bekend zijn.

Het najaar 2015 wordt wat dit dossier betreft een cruciale periode. Voorbeelden in het buitenland tonen aan dat statiegeld innen een erg effectieve maatregel is.

Minister, zijn de resultaten van de scenarioanalyse die u hebt besteld, gefinaliseerd? Kunt u al informatie geven over de resultaten daarvan en welk scenario voor u het meest aanvaardbare is? Kunnen we inzage krijgen in die studie? Wanneer bent u van plan te beslissen over de invoering van statiegeld? Hoe wilt u de bestraffingsgraad op de snel- en gewestwegen vergroten? Hoe gaan we ervoor zorgen dat de lasten van het invoeren van het statiegeld niet vooral terechtkomen op de kmo's en winkels? Zij zijn de ongewilde tussenpersonen die zich moeten organiseren om al die flessen te verzamelen en naar verdeelpunten te brengen.

Verschillenden van hen hebben me aangesproken. De brouwers bijvoorbeeld moeten alle mogelijke dranken verkopen die de consument verkiest. Er zijn honderden soorten dranken, bieren, frisdranken met allemaal een andere flessenvorm. Ze hebben ook allemaal een andere kratvorm. Voor die mensen is het een enorme opdracht, zowel infrastructureel als inzake personeelskost om dat allemaal bij te houden. Ik vraag me af of u in die scenarioanalyses rekening hebt gehouden met welk scenario het beste is voor de draagkracht van de kmo's en winkeliers.

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

De heer Bart Nevens (N-VA): Het klopt dat er weinig GAS-boetes of pv's worden uitgeschreven. Dat is merkwaardig als we zien hoeveel zwerfvuil men vindt langs de wegen. Blijkbaar is het geen prioriteit voor onze handhaving. Nochtans zijn er wel veel mensen die de netheid van de gemeente en van de wegen als prioriteit nummer een opgeven in verschillende enquêtes. Het is niet eenvoudig om die mensen op heterdaad te betrappen. Dit terzijde.

Mevrouw Lieten had het over de OVAM-studie die aangeeft dat 40 procent van het zwerfvuil kan worden voorkomen door de invoering van statiegeld, maar wat doen we dan met de andere 60 procent? Het is niet de eerste keer dat die stelling, gebaseerd op het feit dat blikjes en plastic flessen 40 procent van het volume van het zwerfvuil uitmaken, wordt geponeerd. 40 procent is onmiskenbaar een grote hap, maar toch zal het zwerfvuil door het invoeren van statiegeld niet volledig verdwijnen, want die 60 procent ander zwerfvuil blijft langs de kant liggen. En daar moeten we ook een oplossing voor vinden.

Minister, het is jammer dat u statiegeld in de media soms voorstelt als de oplossing tegen het zwerfvuil. Dat klopt duidelijk niet volgens de studie van OVAM. Statiegeld of niet, we zullen moeten blijven inzetten op andere maatregelen zoals sensibiliseren en handhaven. Hopelijk kan dat meer dan wat er vandaag gebeurt.

De voorgaande studies maken gewag van een inzamelratio van 90 procent omdat de systemen van statiegeld deels worden gefinancierd door het niet inzamelen van de resterende 10 procent. Financieel maak je winst doordat mensen hun statiegeld niet komen opeisen. Uit buitenlandse voorbeelden blijkt dat de inzamelratio veel hoger ligt dan wat we vandaag in die studies terugvinden. Minister, is in die laatste studie de bijstelling gedaan van het feit dat de inzamelratio in het buitenland hoger ligt en dat dus ook de winst op het statiegeld veel kleiner zou zijn dan voorgesteld in die studie? Indien dat niet zou zijn, waar komt dan de nodige financiering vandaan om dat systeem betaalbaar te maken?

Vlaanderen zou kunnen inzetten op statiegeld, maar het is een moeilijk systeem om de andere gewesten daar niet bij te betrekken. U hebt van bij het begin aangegeven dat u die andere gewesten wilt betrekken bij het invoeren van statiegeld. Hoever staat het met de gesprekken? Zijn er al positieve tekens dat er wordt overwogen om statiegeld te heffen in Brussel of Wallonië?

Mevrouw Tinne Rombouts (CD&V): Mevrouw Lieten verwees naar de bezorgdheid voor kmo's en kleine winkels. Wordt er rekening gehouden met grenstoerisme bij het aankopen van frisdrank? In Nederland is de frisdrank goedkoper. Wordt daarmee rekening gehouden als het statiegeld een verhoging van de kostprijs is voor de consument? Welk effect zou dat kunnen hebben, specifiek voor de ondernemers?

Mijnheer Nevens, ik ben wel geschrokken van uw uitspraak dat lokale besturen geen aandacht en prioriteit zouden geven aan zwerfvuil. Iedereen erkent duidelijk dat dit iets is dat moet worden bestreden. Voor het uitschrijven van gasboetes is het betrappen op heterdaad vaak het knelpunt. Dat is de reden waarom er minder geldboetes zijn dan u misschien zou willen. Veel gemeenten draaien het zwerfvuil dat ze vinden helemaal binnenstebuiten om na te gaan of ze mensen daarop kunnen aanspreken. Ik deel de mening dus niet dat lokale besturen daar niet wakker van zouden liggen, integendeel. In die zin is het onderzoek heel waardevol. Aangezien er verschillende ankers mee verbonden zijn, is het belangrijk dat we alles in beeld krijgen.

Minister, de blauwe pmd-zak zorgt vandaag voor een efficiëntie inzameling. Als er effectief over statiegeld wordt gesproken, moet daar een heroriëntering gebeuren. Is er al een zicht op wat en hoe, en wat daarvan de gevolgen zouden zijn voor de pmd-zak?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Deze vragen komen altijd weer terug. De aanpak van zwerfvuil moet op verschillende vlakken gebeuren. Er is de sensibilisering, de infrastructuur, de handhaving. Het zijn allemaal elementen die minstens even belangrijk zijn en waarop we verder moeten inzetten. We zijn al jaren bezig met die verschillende luiken en we zien dat de aanpak van zwerfvuil stagneert. Er is weinig beterschap, ook al zetten we in op sensibilisering. Morgen is de lancering van de campagne 'In de vuilbak' met infrastructuur, handhaving en begeleiding van lokale besturen. Toch merken we dat het zwerfvuil niet afneemt en dat het een grote ergernis is van heel wat Vlamingen. We moeten dus op zoek naar mogelijke andere pistes. We hebben afgesproken om na te gaan of dit een oplossing kan zijn in Vlaanderen.

We hebben al een hele reeks studies besteld. Nu zitten we in de laatste fase. In de laatste studie hebben we een heel concreet scenario geselecteerd: de 0,25 cent voor blikjes en petflessen. Er is ook geen verplichting voor kleine handelaars om daaraan mee te doen. Dat wordt doorgerekend en bekeken. Het is ook besproken op 3 september in de stuurgroep waar iedereen in zit. De bezorgdheden van vele groepen die bij mij zijn gekomen, zijn allemaal geformuleerd in de klankbordgroep, en dat wordt nu verder onderzocht. Het gaat over wat de kosten zijn voor distributie, hoeveel het zwerfvuil zal verminderen, het zijn allemaal zaken die in de laatste fase worden meegenomen en verder bestudeerd.

Als we die laatste studie hebben – ergens half oktober – zullen we op basis daarvan verder in overleg gaan en dan naar de Vlaamse Regering stappen om uit te zoeken welke beslissing we zullen nemen.

40 procent minder zwerfvuil, is dat veel of weinig? Ik vind dat veel. Is het glas halfvol of halfleeg? 40 procent is toch 40 procent. Het is veel, maar natuurlijk zullen we moeten inzetten op de rest van het zwerfvuil als we beslissen tot invoering van statiegeld. Sensibilisering en handhaving zijn dus belangrijk. De handhaving is vooral een taak van lokale besturen. We helpen hen daarbij. We hebben een soort begeleidingsmechanisme dat hen in staat stelt alles in kaart te brengen wanneer en waar de pakkans het grootst is, zodat er pv's kunnen worden afgeleverd.

Gewest- en autosnelwegen vallen onder de bevoegdheid van minister Weyts. Dat is een aandachtspunt voor hem. Elk jaar in september is er een specifieke actie rond gewest- en autosnelwegen, maar ook op veel andere plaatsen. In West-Vlaanderen bijvoorbeeld organiseert de gouverneur een handhavingstaak over sluikestorten, omdat hij dat belangrijk vindt.

Vorige week had ik een gesprek met mijn collega Di Antonio. We zitten op dezelfde lijn. We willen graag dat dit verder wordt onderzocht en we hebben afgesproken dat we elkaar daar verder over informeren.

Ik ken de bezorgdheden van de kleinhandel, van de brouwers bijvoorbeeld. We moeten daar rekening mee houden en kijken hoe we daaraan tegemoet kunnen komen, wel wetende dat er op dit moment al een systeem van statiegeld bestaat. Glazen flessen worden nu al ingeleverd.

In Duitsland en Denemarken heeft men dat aangepakt met een kleine upgrade van de machines die nu al glazen leeggoed aanpakken. Zo kun je perfect ook petflessen en blikjes mee in die machines opnemen. Al die zaken worden in die laatste studie meegenomen. Ook het grenstoerisme wordt opgenomen in de studie. Ook die bezorgdheid krijgen we vaak te horen als we met sommige actoren rond de tafel zitten. Aan Fost Plus is nu al de verplichting opgelegd om de pmd-zak open te stellen voor alle soorten plastic. Dat zal tegen de volgende erkenning van Fost Plus een feit zijn. Nu werken ze met een aantal proefprojecten, zodat alle andere plastic niet meer apart in de vuilzak moet of apart moet worden ingezameld en naar het containerpark gebracht. Alle restplastic zal nu mee in de blauwe zak kunnen en zo apart worden opgehaald en gerecycleerd. Dat is meteen een oplossing voor de pmd-zak en ook voor plastic.

Laat ons die laatste studie afwachten en op basis daarvan met alle correcte cijfers naar de resultaten kijken, verder in overleg gaan, luisteren naar de bezorgdheden, kijken hoe we daaraan tegemoet moeten komen en dan definitief een beslissing nemen met de Vlaamse Regering.

De voorzitter: Mevrouw Lieten heeft het woord.

Mevrouw Ingrid Lieten (sp-a): Minister, als de studie af is, kunnen we er dan hier een presentatie van krijgen door de mensen die ze hebben gemaakt? Zo kunnen we mee volgen hoe het besluitvormingstraject loopt en misschien zelf ook aanbevelingen aan de regering doen indien we een consensus bereiken.

Minister Joke Schauvliege: Alle vorige studies zijn ook overgemaakt aan het parlement. Uiteraard trekken we die lijn door voor de laatste studie.

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

De heer Bart Nevens (N-VA): Minister, klopt het dat een eventuele invoering van statiegeld wordt gekoppeld aan het samenwerkingsakkoord met Fost Plus? Ik heb begrepen dat het nog even zou duren voor het samenwerkingsakkoord over de blauwe zak wordt herbekeken. Gaan die twee samen?

Vandaag worden er veel cijfers in twijfel getrokken. Er zijn de belangenverenigingen zoals Como en Evian die bepaalde cijfers bewust of onbewust aandikken, de kost van het statiegeld proberen op te kloppen om bepaalde zaken toch maar te doen draaien in hun voordeel. Wordt er rekening gehouden met exacte cijfers? De cijfers van Fost Plus worden niet altijd geïnterpreteerd zoals ze zouden moeten worden geïnterpreteerd. Ze kloppen niet altijd met de realiteit van de recyclagepercentages.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Het is juist de bedoeling dat we altijd terug naar de klankbordgroep gaan om rekening te houden met dergelijke opmerkingen over cijfers of methodes en om de studies nog te verfijnen. We zullen zien wat er wordt afgeleverd.

Mijnheer Nevens, afhankelijk van wat er zal worden beslist, zal er al of niet een nieuwe samenwerkingsovereenkomst zijn. Dat zullen we moeten bekijken op het moment dat we de beslissing nemen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Nevens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het lozen van afvalwater in de Zenne door het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest – 2948 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

De heer Bart Nevens (N-VA): Het afvalwater van maar liefst 251 flats van UP-site in Brussel, de hoogste woontoren van het land, belandt nog steeds ongezuiverd in de Zenne. Nochtans beloofde HYDROBRU, blijkbaar de rioolconcessiehouder verantwoordelijk voor de Brusselse riolen, dat tegen eind 2014 iedereen zou aangesloten zijn op het waterzuiveringsstation van de stad.

Momenteel loopt er een onderzoek bij het Brusselse parket naar inbreuken op de milieuwet. Dat onderzoek moet duidelijk maken wie de verantwoordelijkheid moet dragen. De bouwheer deed de nodige inspanningen en volgde de regelgeving zodat de firma niet verantwoordelijk gesteld kan worden. Het onderzoek moet nu uitwijzen bij wie de verantwoordelijkheid ligt: de stad Brussel, het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest of HYDROBU.

Minister, toen u in 2014 uw Brusselse collega van Leefmilieu Evelyne Huytebroeck van Ecolo aanschreef, werd er beloofd dat alles eind 2014 geregeld zou zijn. Intussen zijn we een jaar later en is de belofte nog steeds niet waargemaakt. De vervuiling is voornamelijk zichtbaar in de Vlaamse Rand, onder meer in Vilvoorde en Zemst, waar de Zenne wel bovengronds stroomt in tegenstelling tot in Brussel.

Minister, welke initiatieven hebt u al genomen in dit dossier? Wacht u de resultaten van het onderzoek van het Brusselse parket af of zult u zelf actie ondernemen? Welke maatregelen stelt u eventueel voor? Ziet u mogelijkheden tot het matigen van de vuilvracht die Vlaanderen treft en niet Brussel? Wordt de vervuiling gemeten en becijferd? Gaat Vlaanderen de opgelopen milieuschade verhalen op HYDROBRU, de stad Brussel dan wel het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest? Al in 2013 bleek de hele wijk rond het nieuwe UP-sitecomplex niet aangesloten te zijn op het rioleringsnetwerk dat richting waterzuiveringsstation Noord voert. Dit gold zelfs ook voor het gebouw dat de FOD Justitie betreft naast UP-site. Kunt u een stand van zaken geven met betrekking tot deze gebouwen? Welke stappen zijn er met betrekking tot deze gebouwen ondernomen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega, uiteraard mag afvalwater dat niet gezuiverd is niet zomaar worden geloosd in oppervlaktewater. Dat is voor ons onaanvaardbaar. De aansluiting van huishoudelijk afvalwater op de riolering in Brussel is de bevoegdheid van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Daar kan ik moeilijk uitspraken over doen. Het spreekt voor zich dat wij met de Vlaamse

Milieumaatschappij metingen uitvoeren op diverse plaatsen, ook stroomafwaarts in de Zenne in Brussel. Op die manier volgen wij de situatie op, maar ik zal hier nu geen specifieke uitspraken over het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest doen.

U verwijst naar een incident uit 2009 of 2010. We hebben dat toen heel kortaat aangepakt. Zo hebben wij dat vrij snel kunnen keren. Dat was een niet zo fraaie periode, want wij werden geconfronteerd met beslissingen en handelingen in Brussel die voor ons onaanvaardbaar waren. Daarom volgen wij de situatie goed op. Mochten er problemen zijn, dan zullen wij uiteraard opnieuw optreden.

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

De heer Bart Nevens (N-VA): Minister, als ik het goed begrijp, is er vandaag nog geen toekomstperspectief, nog geen datum waarop uiteindelijk een oplossing kan worden geboden voor dit probleem. We hadden het hier daarnet over de zee-waterkwaliteit. Misschien kan er af en toe, bij een onweder, een overstort opengaan. Hier gaat het over een permanente lozing van afvalwater in een rivier die deel uitmaakt van de Vlaamse wateren. Minister, indien in Vlaanderen iemand niet conform loost in oppervlaktewater, wordt de Milieu-inspectie daarvan op de hoogte gesteld en wordt er op zijn minst een pv opgemaakt en volgt er waarschijnlijk nog een zware boete voor een dergelijke overtreding. U doet dat ook in dossiers in Vlaanderen. Ik vind niet dat we in dezen tolerant kunnen zijn. Waar we in Vlaanderen zelf het slachtoffer van zijn, kunnen we niet zomaar laten passeren, vooral gezien de tijd die er na de niet ingevulde beloftes is voorbijgegaan. We zijn nu 2015 en er is nog geen oplossing voor 251 woningen die lozen in de Zenne. De burgemeester van Vilvoorde heeft al meermaals aan de alarmbel getrokken om te vragen of dit nog logisch is, of dit kan in het Vlaanderen van vandaag waarin verschillende gemeentebesturen en mensen inspanningen doen voor afkoppeling en voor de 'Big Jump' waarmee we de waterkwaliteit van onze kanalen en rivieren in de kijker plaatsen. We doen financiële inspanningen, maar we tolereren dit ten aanzien van een ander gewest.

Ik vind dat we zeker actie moeten ondernemen, deadlines vaststellen en ervoor zorgen dat er zo snel mogelijk een oplossing is voor het lozen van afvalwater in onze wateren.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Nevens, u spreekt zichzelf een beetje tegen. U zegt dat u vindt dat er een proces-verbaal moet worden opgemaakt. Er loopt een rechtszaak. Ik veronderstel dus dat er een proces-verbaal is opgemaakt. Die rechtszaak zal zijn beloop moeten kennen. Het is dus niet zo dat er niets gebeurt.

Wanneer men inderdaad wil dat er in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest hard tegen wordt opgetreden, dan is dit voer voor debat en actie in het Brussels Parlement of weet ik veel waar. Ook daar moet er actie worden ondernomen. Dat is geen voer om in deze commissie te bespreken.

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

De heer Bart Nevens (N-VA): Er zijn al acties ondernomen om in het Brussels Parlement een vraag te stellen aan minister Céline Fremault van cdH, om te zien hoe het nu staat met de aansluiting van UP-site op het waterzuiveringsstation. Haar antwoord is dat zij nog vier maanden nodig heeft om in Brussel een belangrijk verkeersknooppunt open te leggen om die aansluiting te maken. Maar het blijft zo dat de vervuiling zich naar Vlaanderen richt en dat de consequenties van wat er vandaag in Brussel gebeurt, gaan over wie waar een fout heeft gemaakt.

Het gaat niet in essentie over de overtreding die wordt begaan op het vlak van de milieuwetgeving.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Dochy aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de bescherming van poldergraslanden via het gemeenschappelijk landbouwbeleid – 2964 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

De heer Bart Dochy (CD&V): Voorzitter, minister, beste collega's, ik had deze vraag ingediend bij de commissie Landbouw omdat ze vooral over landbouw gaat, maar gelet op het feit dat het hier om dezelfde minister gaat en er hier nogal wat collega's van de commissie Landbouw aanwezig zijn, is het natuurlijk geen beletsel om dit hier te bespreken, temeer omdat dit dossier in het verleden hier al meermaals aan bod is gekomen. Met 'meermaals' bedoel ik de afgelopen twintig jaar, want dit dossier sleept al meer dan twintig jaar aan.

Minister, u hebt hier nu toch wel baanbrekend werk kunnen verrichten door voor het zomerreces in het kader van de conceptnota binnen de Vlaamse Regering een akkoord uit de brand te slepen. Er moet natuurlijk nog een kaart worden uitgewerkt, en een aantal percelen voldoen niet aan de vandaag bestaande definitie van 'historisch permanent grasland'. Zij kunnen dus niet via het Natuurdecreet worden beschermd. Daarom werd ervoor gekozen om dit te doen via het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB), waarbij ze worden aangeduid als 'ecologisch kwetsbaar blijvend grasland' (EKBG).

Ook percelen die cultuurhistorisch eeuwenlang grasland zijn, kunnen aangeduid worden als EKBG. Op deze percelen, veelal gelegen in agrarisch gebied, geldt een verbod op scheuren, terwijl de gangbare landbouwbedrijfsvoering er mogelijk blijft. We spreken dan over bemesten, doorzaaien en dergelijke meer. Het GLB biedt dus een kader waarmee we deze poldergraslanden juridisch robuust kunnen beschermen. De natuurwaarde wordt op die manier verankerd terwijl de landbouwuitbating mogelijk blijft. Dat is het evenwicht dat men in dit dossier wilde verkrijgen.

Verder zijn er nog percelen die noch soortenrijk noch reliëfrijk zijn en die dus enkel fauna in zich hebben. Met betrekking tot deze percelen wordt bekeken hoe binnen de Oostkustpolder een beperking kan worden opgelegd voor het scheuren van het blijvend grasland. Daarbij probeert men de daling van die permanente graslanden in dat poldercomplex te beperken tot maximum 5 procent. Deze regeling bewijst dat de vergroening van het GLB wel degelijk in staat is om natuurwaarden voor een deel te verankeren. Om een aantal misverstanden te vermijden en om een aantal verduidelijkingen te bieden, heb ik hier enkele vragen.

Minister, de bescherming van het EKBG verloopt via het GLB. Worden percelen van particulieren ook aangeduid als EKBG en geldt de bescherming van EKBG ook voor particulieren?

Hoe worden de EKBG-percelen gecontroleerd? Welke sancties zouden er volgen wanneer er een overtreding op het scheurverbod zou worden vastgesteld?

Kunnen landbouwers voor bijkomende subsidies in aanmerking komen? Kan het feit dat een perceel als EKBG gequoteerd staat aanleiding geven tot een extra premie vanuit het GLB?

Hoe en wanneer worden de landbouwers op de hoogte gebracht over de status van hun percelen? Wanneer en op welke manier wordt de kaart die nodig is om dit te weten, definitief ter beschikking gesteld?

Wat gebeurt er na afloop van het GLB 2020? Is er overleg geweest met de Europese Commissie om de Oostkustpolder als apart gebied te beschouwen voor het behoud van het areaal blijvend grasland?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, de heer Dochy en ikzelf hebben samen in dit dossier een traject afgelegd. Uiteindelijk heeft de Vlaamse Regering beslist om te kiezen voor een bescherming via het landbouwspoor, zoals de heer Dochy net uitlegde, en niet via het natuurspoor, zoals het voor de poldergraslanden eerder gebeurde. Dat was niet mijn eerste keuze. Mijnheer Dochy, we hadden ook de definitie waarover u het net had, kunnen aanpassen.

Minister, als een en ander correct wordt uitgevoerd en uitgewerkt, geloof ik wel dat dit kan werken. Ik begrijp dat u eerstdaags met dit dossier nog eens en wellicht de laatste keer naar de regering gaat. Ik hoop dan ook van harte dat de manier van werken waarvoor we nu hebben gekozen, inderdaad resultaat oplevert, zodat dit dossier ook echt van de baan is. De heer Dochy verwees naar de lange voorgeschiedenis van twintig jaar. Ik hoop dat we de discussie morgen of overmorgen niet opnieuw moeten opnemen, want daar is noch de landbouw noch de natuur mee gebaat. Wij willen de methode waarvoor nu werd gekozen, in elk geval een kans geven. Minister, wij rekenen op u om dat voluntaristisch en zo efficiënt mogelijk uit te voeren.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Vandaele, wij voeren altijd beslissingen correct en efficiënt uit. Het dossier staat trouwens nu vrijdag op de agenda van de Vlaamse Regering.

Mijnheer Dochy, het concept EKBG is opgenomen binnen het hervormde Europese GLB. Er was binnen dat GLB heel wat te doen over wat nu 'vergroening' is. Men had schrik van dat woord. Heeft 'vergroening' nog iets met landbouw te maken? Hoe gaat dat allemaal gaan? Het gaat hier om een typisch voorbeeld van wat 'vergroening' binnen het GLB inhoudt. Je ziet dus dat dit op het terrein effectief leidt tot een goede aanpak.

Er werd concreet beslist dat er in alle 28 lidstaten blijvende graslanden moeten worden aangeduid die voortaan moeten worden beschermd. De criteria die de lidstaten moeten aanduiden hiervoor, welke de voorwaarden zijn die moeten worden gerespecteerd en door wie, hoe dit precies moet worden gecontroleerd en wat er moet gebeuren bij overtredingen, dat is allemaal integraal bij Europese verordening bepaald en is dus direct van toepassing bij ons.

Er wordt soms verondersteld dat het GLB louter van toepassing is op de professionele landbouwers, maar dat is niet waar. Iedereen, zowel natuurlijke als rechtspersonen, die een stuk landbouwgrond gebruikt en kan bijdragen tot de realisatie van die doelstelling wordt binnen het GLB beschouwd als landbouwer, dus ook hobbyboeren, natuurverenigingen of particulieren. Bij de aanduiding van de ecologisch kwetsbaar blijvende graslanden wordt er geen onderscheid gemaakt tussen de gronden van professionele landbouwers of particuliere eigenaars: alle percelen worden aangeduid.

Het gebruik van de percelen kan van jaar tot jaar wisselen, bijvoorbeeld via seizoenspachten of gebruiksovereenkomsten. Het is steeds de actuele gebruiker

van het perceel die voor de GLB-ondersteuning in aanmerking komt en die de voorwaarden moet respecteren. Wie een perceel gebruikt dat werd aangeduid als EKBG, mag het perceel niet omzetten naar akkerland, dus niet ploegen en het microreliëf niet wijzigen. Er is één uitzondering: percelen van biologische landbouwers zijn vrijgesteld van de GLB-vergroeningsplicht en dus ook EKBG-plicht, omdat biolandbouwers op een equivalente manier bijdragen aan de realisatie van de vergroeningsdoelstellingen. Dat is een algemene afspraak binnen dat beleid.

Alle landbouwpercelen moeten jaarlijks opnieuw worden geregistreerd. De registratie gebeurt via de verzamelaanvraag. Op elke ingediende verzamelaanvraag vindt een controle van 100 procent plaats. In deze verzamelaanvraag moet de landbouwer voor elk perceel de actuele teelt aangeven. Dat geeft al een eerste indicatie van een mogelijke omzetting. Daarnaast eist Europa dat jaarlijks minstens 5 procent van alle landbouwers met die percelen ter plaatse nog eens worden gecontroleerd. De controle van 100 procent is administratief, de controle van 5 procent is effectief ter plaatse. Het beschikken over EKBG-percelen wordt meegenomen in de risicoanalyse, zodat kan worden verzekerd dat het minimumaantal controles steeds ruim zal worden gehaald.

Als wordt vastgesteld dat het niet werd gerespecteerd, wordt de landbouwer gesanctioneerd via zijn premies. Vanaf 2017 zijn bijkomende sancties mogelijk, waarbij ook andere bepalingen dan de vergroeningspremies proportioneel kunnen worden gekort. Boven op die sanctie moet er ook een herstel zijn, men is verplicht om het perceel te herstellen.

Het beschikken over EKBG-percelen leidt niet tot bijkomende subsidies. Het EKBG respecteren is een extra voorwaarde om de huidige subsidies te kunnen blijven ontvangen. Een landbouwer die over een EKBG-perceel beschikt, krijgt dus geen hogere subsidies.

Op dit ogenblik worden de nodige initiatieven voorbereid, dat weet u. In toepassing van de Europese regelgeving kan deze aanduiding ingaan vanaf 1 januari 2016. Zodra de Vlaamse regelgeving waarin de percelen worden aangeduid, definitief rond is, zal dat helemaal publiek worden gemaakt via het geoloket van het Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen (AGIV). Het Departement Landbouw en Visserij en het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) werken nauw samen in dit dossier en zullen ook infosessies organiseren in Oost-Vlaanderen en West-Vlaanderen, dus in de Meetjeslandpolder en in de Kustpolder. Daarnaast zullen de landbouwers van de bijkomende bescherming ook persoonlijk op de hoogte worden gebracht. Jaarlijks zal men ook de verplichtingen nog eens in herinnering brengen via een voorgedrukte tekst op de verzamelaanvraag.

Wat gaat er na 2020 gebeuren? Dat zullen de Europese Raad en het Europees Parlement beslissen, maar het is meer dan waarschijnlijk dat die bescherming onverminderd zal voortlopen. Europa hecht daar immers heel veel belang aan. De regeling voor de bescherming van blijvend grasland is gestart in 2003 en loopt nog altijd. Sinds 2003 zijn er bij elke hervorming van het GLB extra voorwaarden gekomen, maar er is geen enkele afgevallen.

We hebben de vraag intussen officieel aan de Europese Commissie gesteld, we hopen dat we snel een antwoord krijgen, of de Oostkustpolder als apart gebied kan worden beschouwd.

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

De heer Bart Dochy (CD&V): Minister, ik herhaal de vraag naar particulieren. Er bestaan instanties of rechtspersonen die niet in aanmerking komen voor betalingsrechten. Op welke manier gebeurt dan de handhaving? Dat is iets moeilijker, je kunt geen premies afnemen van iemand die er geen krijgt.

Minister, ik wil u uitdrukkelijk de vraag stellen om in het kader van de contacten met Europa te zien in welke mate er toch een extra waardering of valorisatie kan komen, in de vorm van een extra oppervlaktecoëfficiënt of zo in het kader van vergroening, voor zij die hier de EKBG-percelen in stand houden. Ik weet dat het vandaag niet kan. Maar u kunt het meenemen in de toekomst.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Op iemand die geen subsidies vraagt en er ook geen krijgt, kunnen we die sanctie niet toepassen. Maar staar u daar niet blind op. Het is onze ervaring dat bijna iedereen die landbouwsubsidies aanvraagt. Het gebeurt soms dat mensen geen subsidies aanvragen, dat is een minderheid. Dan gaat het vaak over bijvoorbeeld kleine particuliere paardenhouders. Maar dat is het type landbouw dat die terreinen niet scheurt, want zij hebben net nood aan dat gras om hun paarden te voederen. We gaan ervan uit dat het risico beperkt is.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Lode Ceyskens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de mogelijkheden tot opmaak van een intergemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) – 2970 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

De heer Lode Ceyskens (CD&V): Minister, de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) legt de opmaak van ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP's) op drie niveaus vast: gewestelijk, provinciaal en gemeentelijk. Het kan echter voorkomen dat in een problematiek of een thematische aanpak een RUP de gemeentegrenzen zou overschrijden. Ik denk aan het gemeenschappelijk aanleggen van een industrieterrein over de gemeentegrenzen heen, of eerder een kmo-zone, want een industrieterrein is de bevoegdheid van een ander niveau.

De VCRO stelt duidelijk in artikel 2.2.1 dat elke betrokken overheid bevoegd is voor een deel of delen van haar grondgebied. Maar de vraag die ik u vandaag wil stellen, is of gemeenten samen een RUP kunnen opmaken en hoe. Ik zie zelf enkele zaken die dat in de weg kunnen staan. Het correct volgen van aanbestedingsprocedures zou ertoe kunnen leiden dat elke gemeente een andere ontwerper of planner aanstelt.

Minister, kan er intergemeentelijk een RUP worden opgemaakt? Zo ja, welke zijn dan de te volgen regels voor de voorlopige vaststelling van het RUP? Hoe dient het openbaar onderzoek te worden georganiseerd? Moeten de adviezen gemeenschappelijk worden gevraagd door de betrokken gemeenten? Spreken de Gemeentelijke Commissies voor Ruimtelijke Ordening (GECORO's) zich enkel uit over het totale RUP of over het deel van het eigen grondgebied? Aanvaarden de gemeenteraden van elke gemeente afzonderlijk het RUP definitief voor het deel of de delen van hun grondgebied of voor de totaliteit van het RUP?

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

De heer Axel Ronse (N-VA): Het is een zeer terechte vraag, mijnheer Ceyskens. De vraag naar bovenlokale ruimtelijke planning is zeer groot. In de diverse werkgroepen in het kader van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV), waar u de gemeenten hebt uitgenodigd om samen over ruimtelijke ontwikkeling in de toekomst na te denken, minister, kwam deze verzuchting op verschillende

manieren aan bod. Er is zeker een behoefte aan een ruimer intergemeentelijk planningsinstrumentarium.

Ik denk zelf eerlijk gezegd ook dat we moeten afstappen van het louter denken binnen gemeentegrenzen. Mobiliteit, wonen en industrie moeten worden ingebed in een regionale visie. Recent heb ik een mooi voorbeeld gezien in de Westhoek, waar men bedrijventerreinen wil inplanten langs twee grote mobiliteitsassen, en waar men ook intergemeentelijk gaat denken. De regio Kortrijk, waar ik nu gevestigd ben, heeft enkele jaren geleden ook een aantal pilootvisies meegegeven voor sterkere besturen. Federatieve samenwerkingsvormen tussen gemeenten in partnerschap met Vlaanderen is zeker een antwoord op de uitdagingen die bottom-up aan het opborrelen zijn.

Minister, zit er in het BRV eventueel een opportuniteit om tegemoet te komen aan die visie? Zal er nog worden gewerkt met afgebakende stedelijke gebieden, die binnen de kortste keren mogelijk te klein blijken? Hoe staat u tegenover het idee van federaties van gemeenten, waarbij het speelveld voor ruimtelijke planning wordt herschikt naar een regionaal en een Vlaams niveau, dat zich beperkt tot het stellen van kaders en taakstelling?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Ceysens, u zegt zelf dat je op dit moment op basis van de VCRO niet kunt werken aan een gemeentegrensoverschrijdend RUP. Zelfs als het niet in de codex zou staan, zou het nog niet gaan, omdat de Grondwet en het Gemeentedecreet bepalen dat de gemeentelijke organen, dus de gemeenteraad, uitsluitend binnen het eigen gebied bevoegd zijn. Artikel 162 van de Grondwet stelt zelfs uitdrukkelijk dat het voor verscheidene gemeenteraden niet toegestaan is om gezamenlijk te beraadslagen. Problemen van uiteenlopende gemeenteraadsbeslissingen over de uitbesteding van een opdracht, voorlopige of definitieve vaststellingen zijn dus niet sluitend en kunnen op dit moment niet binnen de bestuurlijke organisatie.

De codex vermeldt in artikel 2.2.1 dat aangrenzende gemeenten voor de totaliteit van hun grondgebied een gezamenlijk ruimtelijk structuurplan kunnen opmaken, maar daar staat onmiddellijk bij dat de regels van de codex voor het overige van toepassing zijn. Je laat eigenlijk de afzonderlijke delen van het grondgebied in een gezamenlijk RUP goedkeuren. Dat is de manier waarop het werkt.

Er zijn dus mogelijkheden om gezamenlijk planologisch en grensoverschrijdend te werken. Er is intense samenwerking mogelijk in de inhoudelijke voorbereiding. Op die manier kan ook worden gewaakt over tegenstrijdige visies. Elke gemeente maakt dan een RUP op voor haar grondgebied, maar waakt erover dat het is afgestemd. Daarnaast belet niets om de procedurele kalenders en bijvoorbeeld de data van de openbare onderzoeken ook allemaal gelijk te schakelen. Gezamenlijke hoorzittingen en dergelijke kunnen allemaal perfect.

Het door u aangehaalde probleem van de uitbestedingen is ook te verhelpen. Men kan een specifiek intergemeentelijk samenwerkingsverband oprichten om een planopdracht uit te besteden en op te volgen of de planopmaak toevertrouwen aan een bestaande intercommunale bijvoorbeeld.

Volledigheidshalve vermeld ik nog dat de betrokken gemeenten gebruik kunnen maken van de mogelijkheid om hun planningsbevoegdheid te delegeren aan de deputatie of aan de Vlaamse Regering. Het delegatiebesluit bevat een omschrijving van het te plannen onderwerp en het gebied waarover het gaat. Door gebruik te maken van de delegatieregeling die in de codex staat, kan dus ook een oplossing worden gevonden.

Het is niet mogelijk om intergemeentelijk een RUP op te maken. Ook een gezamenlijke voorlopige vaststelling van een RUP door twee aangrenzende gemeenten is niet mogelijk. Dat is in strijd met de Grondwet. Bij gebrek aan mogelijkheid tot opmaak van een intergemeentelijk RUP moet het openbaar onderzoek dus apart worden georganiseerd. De adviezen moeten ook apart worden opgevraagd.

De GECORO's spreken zich in eerste instantie uit over het RUP dat betrekking heeft op het eigen grondgebied. De tussenkomst van de GECORO is verplicht voor alle GRUP's op het grondgebied. Niets belet dat een GECORO zich tijdens het openbaar onderzoek op eigen initiatief ook uitspreekt over plannen van aangrenzende gemeenten. Er is een voorstel uitgewerkt om de mogelijkheid te creëren voor het oprichten van een intergemeentelijke GECORO. Dat is opgenomen in een meerderheidsamendement voor de lopende codexwijziging, die in behandeling is in het parlement. Dat kan de samenwerking ook bevorderen, collega's. Bij gebrek aan mogelijkheid tot opmaak van een intergemeentelijk RUP moet de gemeenteraad apart het RUP definitief vaststellen voor het eigen grondgebied.

Binnen het BRV zullen we veel meer gebiedsgericht gaan werken, mijnheer Ronse. Er zijn nu al enkele mogelijkheden om intergemeentelijk samen te werken, maar er zijn nog belemmeringen. Het BRV op zich zal dat niet kunnen oplossen. We zullen daarvoor eventueel de codex moeten aanpassen, natuurlijk altijd binnen de context van wat er staat in de Grondwet en in het Gemeentedecreet.

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

De heer Lode Ceyskens (CD&V): Minister, ik dank u voor uw duidelijk antwoord. Misschien zal de heer Ronse straks voor een verdere aanpassing van de Grondwet pleiten, maar ik zal dat alleszins niet doen.

Ik heb wel nog een vraag. U hebt het over een delegatiebevoegdheid, die een gemeente inderdaad aan een provincie kan geven. Hoe bindend is die delegatie aan de provincie? Je kunt het namelijk wel delegeren aan de provincie, maar als er op provinciaal niveau niet meteen budgetten worden vrijgemaakt om dat planningsinitiatief op te nemen, is je planningsinitiatief uiteraard meteen naar de Griekse kalenden verwezen.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

De heer Axel Ronse (N-VA): Ik deel het sentiment van de heer Ceyskens: enig scepticisme tegen rollen van provinciale besturen. Maar goed, daarover zullen we het vandaag niet hebben.

Minister, wat indien twee gemeenten een bepaald RUP opstellen in samenwerking, ze brengen het elk autonoom in en een van beide beslissingen wordt aangevochten bij de Raad van State? Het blijven immers twee afzonderlijke beslissingen, die ofwel gezamenlijk worden aangevochten en eventueel vernietigd.

Ten slotte zullen we de denkoefening die Leiedal, de intercommunale in Zuid-Oost-Vlaanderen, over federaties van gemeenten heeft gemaakt, alvast aan u bezorgen. Het kan misschien ook inspirerend werken bij de uitwerking van het BRV.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Er is vastgelegd dat wanneer je de delegatie goedkeurt, ook de nodige afspraken worden gemaakt in verband met de timing en wie wat bepaalt. Er is bepaald dat, op het moment dat je de delegatie geeft, je ook de nodige afspraken maakt. Op zich is dat wel bindend als dat ook in de afspraken en het besluit staat. Op het moment dat je de delegatie geeft, moet je ook onderhandelen wanneer het wordt gedaan en wie welke financiële kosten draagt.

Dan is het dus ook wel bindend. Maar de moeilijkheid van de onderhandeling zal natuurlijk op het moment liggen voordat je de delegatie neemt en wanneer het kan worden uitgevoerd.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Els Robeyns aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het nazorgtraject in het licht van de stopzetting van de ruilverkaveling in de fruitstreek – 2973 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Mevrouw Els Robeyns (sp.a): Minister, eind mei hebt u op verzoek van de coördinatiecommissie en de Vlaamse Landmaatschappij beslist om het onderzoek naar het nut van een ruilverkaveling in Wellen-Hoepertingen stop te zetten. De reden daarvoor is te zoeken bij de moeizame herverkaveling van percelen, voornamelijk omdat er fruitteelten zoals appel- en perenbomen op de percelen staan en ook door een gebrek aan lokaal draagvlak.

Minister, als ik goed ben ingelicht, is het de eerste ruilverkaveling waarvan het onderzoek naar het nut formeel werd stopgezet. Er zijn dus ook geen juridische precedentes. Er stellen zich nogal wat praktische vragen, die ik u graag wil voorleggen.

Samen met de stopzetting hebt u alleszins een nazorgtraject goedgekeurd. De Vlaamse Landmaatschappij (VLM) heeft de voorbije twee decennia ongeveer 80 hectare verworven met het oog op de uitvoering van deze ruilverkaveling. Ongeveer de helft van die percelen werd aangekocht door de uitoefening van het recht van voorkoop. De andere helft werd direct door de VLM aangekocht. Aangezien de ruilverkaveling niet doorgaat, dient deze grondreserve niet meer voor de uitvoering van de ruilverkaveling. Er stellen zich dus heel wat vragen over hoe de vervreemding van die grondreserve nu eigenlijk moet gebeuren.

Van de VLM heb ik vernomen dat ze deze gronden in verschillende fasen opnieuw zou willen verkopen. In de eerste fase, wat de gronden betreft waar zij vroeger een voorverkooprecht heeft uitgeoefend, zou zij de vroegere kandidaat-kopers de kans willen geven om die grond opnieuw te kopen. Als er ook pachters waren of zijn, zouden zij hun recht van voorkoop behouden, ook al hadden zij dat in het verleden eigenlijk niet gebruikt.

Daarnaast zijn er natuurlijk de gronden die de VLM rechtstreeks heeft gekocht. Daar zit je opnieuw met het verhaal: zijn er pachters of zijn er geen pachters? Als er pachters zijn, krijgen die opnieuw een voorkooprecht. Zijn ze er niet, dan is het mij nog niet zo duidelijk hoe die gronden worden verkocht. De laatste fase zou dan de openbare verkoop van de gronden zijn.

Minister, een ander punt is dat de VLM ook stelt dat die gronden niet worden verkocht aan de prijs die zij destijds hebben betaald. Ze zijn van het principe dat die gronden opnieuw moeten worden geschat en aan de huidige marktwaarde – die aanzienlijk hoger is dan die van tien jaar geleden – te koop zullen worden aangeboden.

De procedure die de VLM voorstelt, moet nog door u nog worden goedgekeurd of is al goedgekeurd.

Minister, volgens welke procedure zullen de gronden die de VLM destijds met oog op ruilverkaveling heeft gekocht, worden verkocht? Als er destijds een recht van

voorkoop was, klopt het dan dat men eerst terug naar de oorspronkelijke koper gaat? Klopt het ook dat als er een pachter is, die opnieuw zijn voorkooprecht behoudt, ook al heeft hij dat destijds niet uitgeoefend? Hoe zit het met de gronden die niet via een voorkooprecht werden aangekocht, maar die rechtstreeks werden gekocht en waar geen pachter is? Zullen die vrij worden verkocht?

Moeten die gronden opnieuw worden geschat en aan de huidige marktprijs worden verkocht in plaats van de prijs die de VLM destijds heeft betaald?

Welke timing is er gepland om dit hele traject te doorlopen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Robeyns, op 27 mei van dit jaar heb ik inderdaad beslist om het onderzoek naar het nut van ruilverkaveling in Wellen-Hoepertingen bij ministerieel besluit stop te zetten. Dezelfde dag heb ik principieel ingestemd met het voorstel van de VLM tot vervreemding van de verworven gronden. De verkoop van de gronden betreft een gewone verkoopprocedure waarbij de percelen die met recht van voorkoop door de VLM werden gekocht, in totaal 44 hectare, eerst zullen worden aangeboden aan de oorspronkelijke kandidaat-kopers. In geval van een langlopende pacht behoudt de pachter zijn recht op voorkoop.

Met het oog op een goedkeuring van de geplande verbetering van de agrarische structuur en de geplande maatregelen heb ik de VLM op 27 mei ook gevraagd de regels in samenspraak met alle betrokken actoren verder uit te werken. Ik verwacht dat dit in de loop van dit najaar kan worden afgerond.

Hoe de verkoopprijs van de gronden zal worden bepaald, is nog niet beslist. Dat maakt deel uit van het ontwerp van plan van aanpak dat in het najaar definitief zal worden voorgelegd.

Ik heb de VLM vijf jaar de tijd gegeven om alle percelen te vervreemden of te verruilen. Momenteel werkt de VLM in overleg met de coördinatiecommissie die het onderzoek heeft begeleid met de landbouwsector en de betrokken gemeenten aan de concrete uitwerking van dit plan van aanpak. Dat zal ook de volgorde van de aankoopdossiers en de verkoopmodaliteiten bepalen. Na goedkeuring van dit plan zal er dus effectief kunnen worden gestart.

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Mevrouw Els Robeyns (sp-a): Minister, u hebt het over de gewone verkoopprocedure. Dat lijkt mij echter nogal eenvoudig gesteld. Het lijkt mij namelijk niet zo eenvoudig in de praktijk. Een van de essentiële vragen waarmee ik het alleszins niet helemaal mee eens ben, is of die gronden al dan niet opnieuw moeten worden geschat. Als de VLM tien jaar geleden gronden aankocht met het oog op een ruilverkaveling – wat een rechtmatig doel is – en u beslist tien jaar later met gegronde redenen dat het niet nuttig is, moeten we die dan met winst verkopen? Dan zijn we namelijk voor een deel met speculatie bezig. Daar heb ik moeite mee.

Ik heb begrepen dat u zegt dat het nog niet is beslist. Voor zover ik goed ben ingelicht, is het voor de VLM een uitgemaakte zaak dat die gronden opnieuw zullen worden geschat. Maar goed, als u zegt dat het nog niet is beslist, ga ik ervan uit dat er nog een opening mogelijk is.

Er is natuurlijk nog een andere vraag. Ik kan de procedure helemaal volgen dat men, als destijds een fruitboer of landbouwer die grond wilde kopen, die grond opnieuw aanbiedt aan die landbouwer. De vraag is echter: hoe gaan ze die terugvinden? Er werd namelijk geen officiële akte opgesteld. De VLM heeft haar

voorkooprecht uitgeoefend. Moet men dan ook nog eens terug naar die pachter gaan? Hoe zit het met die gronden waarbij dat niet het geval is? Worden die gewoon openbaar vrij verkocht? Of gaat men ook in functie van de streek voorkooprecht of voorkeur geven aan bepaalde gebruikers? Ik weet niet of u mij daar nu op kunt antwoorden. Anders kom ik daar later wel nog eens op terug.

Het onderdeel van die prijs vind ik persoonlijk essentieel.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega, het is natuurlijk logisch dat er opnieuw een soort waardebeoordeling zal moeten gebeuren. We zullen kijken naar het plan van aanpak. Het is logisch dat we niet zomaar gronden kunnen vervreemden en daar zelf zomaar iets kunnen beslissen. Laat ons wachten op dat plan van aanpak. Men kan perfect de vroegere geïnteresseerden terugvinden. Anders gebeurt dat via de erfgenamen. Dat is de manier waarop het normaal gezien verloopt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Johan Verstreken aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over een quotum voor meeuwen – 2978 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Bart Dochy (CD&V): Voorzitter, we zitten met een praktisch probleem: collega Verstreken mag niet praten van de dokter en vraagt dat ik zijn vraag voor hem zou overnemen.

Minister, collega's, de kustgemeenten worden sinds geruime tijd geteisterd door steeds agressiever wordende meeuwen. Sensibiliseringsacties om de meeuwen niet te voederen, het inzetten van roofvogels, het prikken van de eieren door de brandweer, een kunststoffen vos op een telegeleide wagen, afvalzakken ophangen aan palen: de kustgemeenten haalden de afgelopen jaren alles uit de kast om de overlast van de beschermde diersoort in te perken.

Toch lijkt het erop dat de meeuwen steeds meer durf en agressiviteit aan de dag leggen en dat de overlast blijft toenemen. De overlast van meeuwen is voor veel kustbewoners een echte plaag. De problematiek werd dan ook meermaals op de agenda van het Vlaams Parlement geplaatst. Vanuit Knokke-Heist luidt nu de vraag om een quotum per vierkante kilometer in te voeren. De gemeente wil in september het thema op het eerste kustburgemeestersoverleg op de agenda zetten. Ook in Oostende is men voorstander van een quotum.

Vogelbescherming Vlaanderen reageert echter verontwaardigd. Volgens hen kan er geen sprake zijn van het verdelen van deze beschermde diersoort. Nochtans kan er een uitzondering op de bescherming worden aangevraagd, maar voor Vogelbescherming Vlaanderen is dat geen optie.

Collega Verstreken had dan ook graag de volgende vragen gesteld. Minister, wat is uw visie op het voorstel van de gemeente Knokke-Heist voor een quotum? Hebt u al contact gehad met de kustgemeenten over dit nieuwe voorstel? Wat is het resultaat? Wat is de stand van zaken over een geïntegreerde en duurzame oplossing? Welke evolutie is er in de bestrijding van de meeuwenoverlast? In welke mate werpt de beheerregeling, opgemaakt door het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB), haar vruchten af?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik wil vooreerst mijn appreciatie uitdrukken voor collega Verstreken, die hoewel hij geen stem heeft, toch de moeite doet om op dit uur naar de commissie te komen en zijn vraag te laten stellen. Hij had zijn vraag net zo goed kunnen uitstellen of ze schriftelijk indienen. Chapeau dat u hier bent, mijnheer Verstreken, want niet over een stem beschikken, lijkt mij heel lastig. Waarschijnlijk is er al vooruitzicht op beterschap, dus we hopen in de komende commissiezittingen uw stem opnieuw te kunnen horen. *(Opmerkingen. Gelach)*

Collega's, ik kom tot de antwoorden op de vragen. We moeten een onderscheid maken tussen de populatiegrootte en de overlast. U zult het misschien niet geloven, maar uit monitoring blijkt dat er aan onze kust momenteel niet meer meeuwen zijn dan twintig jaar geleden. Op Europees niveau is er zelfs een duidelijke achteruitgang van de meeuwenpopulatie. Maar typisch aan meeuwen is dat ze, als ze aan het broeden zijn, honkvast en luidruchtig zijn. Er is de bedelroep naar hun jongen en een contactroep tussen oudere vogels en de jongen. Bij de verdediging van het nest kunnen ze zich ook heel agressief opstellen.

Door het geleidelijk verdwijnen van geschikt natuurlijk broedgebied, gaan de meeuwen op zoek naar andere broedlocaties. Ze gaan steeds vaker op de daken zitten om daar te beginnen broeden. Anticiperend op het geleidelijk verdwijnen van het natuurlijke broedgebied door diverse economische ontwikkelingen heb ik aan het ANB gevraagd om alle betrokken partijen samen te brengen om te bekijken hoe we dat moeten aanpakken. Het gaat hier om een beschermd vogelsoort, we moeten dus oplossingen zoeken om de overlast te vermijden, maar het zijn beschermde dieren, we kunnen niet zomaar alles doen.

De lokale besturen, de havenbesturen, Vogelbescherming Vlaanderen en Natuurpunt zijn daarbij betrokken. Alle kustgemeenten en -steden kunnen een afwijking verkrijgen op het soortenbesluit. Ze kunnen dan de nesten verwijderen en eieren onvruchtbaar maken. Op deze manier wordt maximaal overlast vermeden. Jonge meeuwen hebben zich volledig geïntegreerd in de stadskernen en komen daar eigenlijk uit. De lawaaihinder verdwijnt. Het beperken van de populatie door 'afvangst' of 'afschot' is geen duurzame oplossing. De aldus vrijgekomen plaatsen worden snel ingevuld.

Het voorstel van populatiereductie aan de hand van quota per vierkante kilometer is aan bod gekomen tijdens de bespreking van de beheerregeling waarbij de kustgemeenten zijn betrokken. Aangezien de maatregel niet gericht is op overlastbeperking en ook op populatieniveau geen duurzame effecten genereert, is dat niet in aanmerking genomen.

De geïntegreerde aanpak verloopt via twee sporen: een pakket van snelle maatregelen die de grootste overlast op korte termijn moeten reduceren tot een maatschappelijk aanvaardbaar niveau en maatregelen die de problemen structureel en aan de bron aanpakken. Bij het pakket snelle maatregelen wordt een getrapte werkwijze voorgesteld waarbij de minst versturende maatregelen eerst worden uitgevoerd: eerst verstoren, dan nesten verwijderen en eieren schudden, en ten slotte wegvangen. Dergelijke acties vallen in principe onder de verbodsbepalingen van het soortenbesluit, maar zoals gezegd kan men daarop een afwijking vragen. Een structurele maatregel is de gepaste huisvuilophaling zodat meeuwen zich niet langer kunnen voeden met afval. Dat bestaat in het buitenland. Het huisvuil wordt opgehaald via containers die volledig afgedekt in de grond zitten. Dat geeft veel minder overlast door meeuwen.

Bij het Agentschap voor Natuur en Bos en het Instituut voor Bos- en Natuuronderzoek loopt een onderzoek naar alternatieve broedlocaties, wat niet zo evident is.

Het voedselaanbod op zee wordt aangepakt. De EU heeft in 2013 een verordening uitgevaardigd met het oog op een selectievere visserij. Deze verordening voert geleidelijk een aanlandingsplicht in voor bijvangst en ondermaatse vis. Dat zal het voedselaanbod – de vis die terug in zee wordt gegooid – doen afnemen, wat onze meeuwenpopulatie enigszins zal inperken.

Er is een website www.meeuwenindestad.be waar alle informatie wordt samengebracht om daar oplossingen aan te geven. Het is niet gemakkelijk omdat het inderdaad een beschermde diersoort is. We kunnen niet zomaar doen wat we willen. Het is geen evidente problematiek. Het is eigenaardig dat we aan onze kust grote overlast hebben, terwijl een beetje verder, aan de Nederlandse kust geen overlast bestaat. Cadzand ligt nochtans niet ver van Knokke-Heist. Dat heeft veel te maken met de manier waarop het afval daar wordt verzameld. We kunnen niet anders dan dat vaststellen. Dat is een heel andere aanpak die resultaat heeft.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Bart Dochy (CD&V): Ik zal opnieuw spreken in naam van de heer Verstreken.

De heer Verstreken bevestigt dat de meeuwen heel agressief zijn tijdens de broedperiode, maar ook daarbuiten. De agressie neemt toe. Zelfs landbouwers onderkennen schade, zelfs aan levende dieren. De darmen van eenden en kippen worden uitgepikt door meeuwen. In de stations is er veel overlast. In toeristische regio's worden mensen aangevallen, frieten en ijsjes worden weggepikt. De meeuwen nemen zelfs wafels af en pikken in het haar en gezicht van mensen. Ze zijn dus zeer agressief. Het blijft niet bij de kust of op de dijk, het gebeurt ook in de polders.

Minister, hebt u contact en pleegt u overleg met de burgemeesters? Welke initiatieven zijn er mogelijk?

Minister Joke Schauvliege: Er is contact met de kustgemeenten en –burgemeesters om ervoor te zorgen dat de acties die we ondernemen goed afgestemd zijn. Nu blijkt dat er zich een genetisch bepaalde zeer agressieve meeuwensoort aan het ontwikkelen is, daar zijn we ons van bewust. Het is de bedoeling deze specifiek af te vangen en daarrond te werken. Deze fractie mag zich niet verder uitbreiden. Ze zijn bijzonder agressief en er werden al veel incidenten gemeld.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.